

Tisztelt Polgárok!

Tisztelettel és alázattal köszönöm a 2020. szeptember 27-én, az önkormányzati választáson leadott szavazatokat, azt a bizalmat, amellyel kitüntettek a községünk Polgárai. A szavazatok nem csak feljogosítanak, hanem további kemény munkára köteleznek, közösségünk és községünk további fenntartható fejlődése érdekében.

Hajrá Uzon község!

Hajrá EMBEREK!

DR. RÁDULY ISTVÁN

POLGÁRMESTER

Úton, de merre?

Apánk 1942-ben az egyetemei tanulmányait abahagyta, ilyen-olyan munkát keresett, de inkább apja segítségével tartotta őket el. Kislányuk, Ildikó 1942 decemberében megszületett, ekkor egy ideig Pest-szenterzsébeten laktak egy szerény bérelt lakásban,

SERDÜLT BENKE ÉVA

ÉRDEKFESZÍTŐ, TÖRTÉNELMI ÍRÁSA

A 12. ÉS 13. OLDALON

Uzon község Polgármesteri Hivatala és Önkormányzata
Istentől megáldott, szeretetteljes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kíván a község minden lakosának.

A hit és a szeretet ereje

Szokták mondani, hogy a karácsony közeledtével, az emberek jobbakká, igazságosabbakká, figyelmesebbekké, megértőbbekké, s talán szeretetben is teljesebbekké válnak. De vajon ez így is van?

Egy nagyon nehéz évet zárunk mindannyian. Igaz, az év jól kezdődött, de a koronavírus körüli bonyodalmak teljesen lebénították nem csak az emberi kapcsolatokat, találkozásokat, hanem az emberiség megszokott társadalmi és gazdasági tevékenységeit is. Tavasszal még reméltük, hogy nyár kezdetére az élet a régi kerékvágásba kerül vissza, de sajnos nem így történt, hisz a helyzet egyre csak romlott és sok embert a kilátástalanság szélére sodort. Nehéz idők ezek, de mégsem olyanok, mint amilyent a szüleink és a nagyszüleink éltek meg az első, illetve a második világháború alatt, meg utána. Azok a nehéz, megpróbáltató évek alatt sokan veszítették el szeretteiket, hozzátartozóikat. Szüksős volt az élelem, nem volt pénz és akkor még az állam sem osztogatta az ingyenes társadalmi segílyt (szociális pénzt) és mégis, az akkori kilátástalanságban, szenvedésben

és nyomorban az emberek küzdöttek a saját és a családtagjaik életéért, nem meghalni, hanem élni akartak: a hit és a szeretet összetartotta a családokat, a faluközösségeket és a nemzetet!

Majd a második világháború nehéz éveit a kommunizmus erőszakos és megtorló hadjárataival teletűzdelt fekete évei cserélték fel, amikor az amúgy is már lelkiileg és testileg meggyötört falusi nép további nehéz megpróbáltatásoknak volt elszennvedője.

Ártatlan, dolgozó és becsületes gazdembereket csak azért kínoztak és sok esetben börtönöztek be, mert nem értettek egyet az akkori rendszer zsarnokaival és az állam fosztogatásaival. Családok ezreit szakították szét, nyomorítottak meg, tettek földönfutóvá és mégis azok a régi emberek képesek voltak újra talpra állni, mert a hitük megrendíthetetlen volt. Hiába fosztották meg a javaiktól, kínozták testüket,

tiporták a lelküket, Ők mégis élni akartak és éltek, mert tudták, hogy ez az Isten akarata!

A mai emberek egy része (sajnos egyre nagyobb számban) kikerüli az Isten házáat, hisz úgy gondolja, nincs szüksége a hitre, legalábbis Istenben való hitre, mert ő anélkül is nagyon jól meg van, fölösleges időtöltésnek gondolja a templomba járást. Pedig mennyire szüksége lenne az Isteni kapcsolatra! Jólétében észre sem veszi, hogy igazából mi is hiányzik az életéből.

Vannak, akik a boldogulásukat a személyes anyagiak felhalmozásában, mások kihasználásában, átverésében, valamint az öncélú, sokszor törvényen kívüli törekvésekben látják. Ennek érdekében ténykednek, s közben az ellenkezőjét próbálják színlelni. Ezeknél az embereknél a képmutatás, a hamis arc vagy a köpönyegforgatás nem erkölcsi kérdés. Hitük a pénz és a hatalom körül tébolyog.

- folytatás a 2. oldalon -

„Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságos Isten Fia?” Mk 5,7

Keresztény Testvérek!

Hogyan készülsz Isten ajándékára? Csendesítsd a lelked, gyújts fényt ott bent, a szíved mélyén is, legyen világosságod a szeretetfény! Szeress, higgy, remélj, öleld magadhoz szeretteidet, s adj hálát Istennek, hogy vagytok egymásnak! S menj tovább hittel, reménnyel, fénnel, szeretettel, tedd a dolgod, a remény nem csal meg, kiárad szívedbe az Isten szeretete, s erőd lesz irgalmas szíved...

Hit, remény, öröm, szeretet. Sorra gyűjtöttük az adventi gyertyákat, indultunk, s jártuk az áldott adventi utat.

Merre tartottunk, s merre tartunk évről-évre? Fölöslegesnek tűnik a kérdés, mert a legkisebbek is tudják, hogy karácsony felé, Betlehem felé, a jászolbölcső felé, a barlangistálló felé...

Valóban? Tényleg azt a karácsonyt akarjuk, és valóban úgy akarjuk, ahogyan az első betlehemi, karácsonyi éjjelen elindultak a pásztrok, a három királyok vagy napkeleti bölcsek?

Úgy érzem Testvéreim, hogy ez a világ már nem érti, nem érzi, nem is érdekli, hogy mit üzen Isten karácsonyról karácsonyra, hogy Kit adott, s miért adta... és akkor, amikor valaki karácsonykor Jézus születésével jön elő, ott van a kérdés a nyelvünk hegyén: mi közöm hozzád Názáreti Jézus?

Igen, nagyon sokszor meg lehetne kérdezni: mi köze a mai

karácsonynak Jézushoz, mi köze a mai embernek Istenhez, a hithez, az imához, a templomhoz?

Adventi gyertyákat gyűjtöttünk... nem a romantika tüzét, nem az ajándékok vibráló fényét, nem a három napig, vagy ideig-óráig lelkiismeretünket megnyugtató, mindenáron adakozni akarás szalmalángját, hanem azt a fényt, mely újra Isten felé fordítja szívünket. Azt a fényt, amely megérteti velünk, hogy mi közünk nekünk egymáshoz, amely beleégeti a szívünkbe azt, hogy az Istené vagyunk, az Ő ajándékozottjai, aki azon a betlehemi éjszakán nem akármit adott: Önmagát adta Jézusban. Mi lehetne egyéb az a szeretetértés, amely akkora fényvel ragyogott föl Betlehem egén, belehasítva a sötétségbe, az éjszakába?

A szeretet és a hit lángjai mellett ott lobog a remény és az öröm tüze, hogy a jó Isten soha nem mondja azt: mi közöm hozzád ember? Mi közöm ehhez a világhoz, mi közöm ehhez a nemzedékhez, aki eltorzult szívvel vergődik, örlődik a bizonytalanság és az elbizakodottság két nagy malomköve között. Milyen sokszor mondhatná Isten: mi közöm hozzád te üres templomos keresztény világ, akinek a Karácsony a fa alá elrejtett ajándék, a Húsvét a csokitozás a nyuszi alól, a Pünkösöd a wellnesses hosszú hétvége... a Vasárnap a hit lángjának a még inkább takarékra húzása...

Kedves Testvéreim! Köszönjük meg Istennek az irgalmas, türelmes szeretetét. Köszönjük

meg a a betlehemi Gyermecket, akiben kiöntötte szívének irgalmas, türelmes és megbocsájtó szeretetét erre a világra. Tanuljuk ezt a szeretetet, amely készre teszi a mi szívünket is arra, hogy őszintén megnyíljon, hogy elvárás nélkül szeressen, hogy viszonzás nélkül is adjon, hogy a világ durva zaján és sötétjén keresztül is átérezzen, hogy átlásson, hogy áthalljon, átnyúljon a szükségben levők felé, átnyúljon nem csak szeretei felé, de sokszor ismeretlen szenvedők, nélkülözők felé, hogy örömet szerezzen, hogy reményt adjon, és újra értelmet az életnek, életeknek.

A modern karácsony az ajándékok ünnepe, a fenyőillatos, romantikus vacsora alkalma, angyaljárás, vagy kéményen beereszkedő piros ruhás télapós meglepetés, sok minden, de ha csak ennyi, akkor ott van a kérdés, mi közöm hozzád Jézus, mi

közöm hozzád Isten? Mi köze az ünnepünknek ahhoz az első betlehemi éjszakához, amikor Isten megajándékozott, reménnyel, örömmel töltötte el az ember szívét, hogy lehet, lennie kell egyszerűen önmagát odaajándékozó szeretetnek, s ha van, akkor minden van! MINDEN!

Hogyan készülsz Isten ajándékára? Csendesítsd a lelked, gyújts fényt ott bent, a szíved mélyén is, legyen világosságod a szeretetfény! Szeress, higgy, remélj, öleld magadhoz szeretteidet, s adj hálát Istennek, hogy vagytok egymásnak! S menj tovább, hittel, reménnyel, fénnel, szeretettel, tedd a dolgod, a remény nem csal meg, kiárad szívedbe az Isten szeretete, s erőd lesz irgalmas szíved. Ámen.

BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN,
UNITÁRIUS LELKÉSZ
SZENTIVÁNLABORFALVA-
KÉZDIVÁSÁRHELY

„Amikor Jézus megszületett a júdeai Bethlehemben Heródes király idejében, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe, és ezt kérdezték: „Hol a zsidók királya, aki most született?” ... Amikor meglátták a gyermeket, leborulva imádták őt!” (Máté 2,1,10-11)

Ha repülön közlekedve körbeutazzuk a földet – az „időzónáknak” köszönhetően – könnyen megspórolhatunk néhány órát vagy napot. Ha december 24-e délutánján ausztráliai úti céllal New Yorkban gépre szállunk, csak 26-án érkezünk meg Sydney-be, és így kimarad életünkől a „szenteste”. Persze – másképp is – otthon maradván is megtörténhet veled, hogy elszalasztod a karácsonyt. Rohangálsz, vásárolsz, sütsz, főzöl, takarítasz, fát díszítesz... És a nagy zűrzavarban, szervezésben nem éled át az az

örömet, amivel Isten szeretne megajándékozni.

Mostani karácsonyunk – bőrünkön érezzük – más lesz, mint az elmúlt évek, évtizedek ünnepei. Nem lesznek fényben úszó nagy vásárok, kevesebb lesz a szaladgálás, az is csak maszkban, távolságot tartva... tehát csendesebb, visszafogottabb, inkább a belsőkre fókuszáló ünnepre készülhetünk.

És tudjátok mit, testvéreim a Krisztusban?!? Ha már csendesebb, visszafogottabb, belsőkre fókuszálóbb ünnepre készülünk, akkor tegyük azért, hogy ez a

karácsony valóban bensőséges legyen! A megszokott dinomdánom helyett például, a karácsonyfa alá ülve olvassuk fel gyermekeinknek, unokáinknak – magunknak! – Jézus Krisztus születésének történetét. Mondjuk el nekik, hogy Neki nem számít a társadalmi helyzetünk, Ő a gazdag napkeleti bölcseket és a szegény pásztorokat egyaránt szereti! Mondjuk el nekik – magunknak! –, hogy miután Jézus eljött, soha többé nem hagyott el minket! Ahogy ő maga mondta: „Veletek vagytok minden napon a világ

végezetéig!” (Máté 28,20).

És mondjuk el azt is, hogy úgy, ahogy a Jézus első eljövételére vonatkozó próféciák – isteni üzenetek – beteljesedtek, úgy a második eljövételére vonatkozó kijelentések most vannak beteljesedőben. Lehet, hogy holnap, lehet, hogy 500 év múlva, de előbb utóbb majd láthatóan visszatér hozzánk! Igen, mondjunk el mindent! Mert így is lehet! Elcsendesedve, befele és felfele fordulva, a Szentírás fölé hajolva..., rácsodálkozva arra a döbbenetes isteni szeretetre, ami kétezer évvel ezelőtt alapjaiban rengette meg a világot!

Áldott, bensőséges ünnepet kívánok mindnyájatoknak, atyafiságos szeretettel!

BARTOS KÁROLY LEKIPÁSZTOR
KOMOLLÓ-SZENTIVÁNLABORFALVA

A hit és a szeretet...

- folytatás az első oldalról -

Az ember, aki hitetlen, akinek a karaktere azonosul a képmutatással, köpönyegforgatással és öncélú törekvésekkel, az lélektől fosztott, márpedig a lélek nélküli ember már nem Ember! Ez a prototípus a társadalom és egyben a Föld biztonságát veszélyeztetheti, hisz a döntéseit nem EMBERI érzelmek, hanem csakis a gyors jövedelem és hatalomszerzés vezérelti. Ilyen személyek kezébe a hatalom veszélyes fegyverré válhat.

A mai ember hatalmi harca meghaladta a Föld légkörét, már a világűr meghódítása a tét, pedig igazából még egészében nem ismerjük bolygónkat sem, melyen élünk. Miközben a világűr kutatjuk nem vesszük észre Földünk jelentős és igazi problémáit. Minden az új infotechnológiáról szól, s közben eltörpülnek az igazi emberi értékek.

Az emberek akarataik ellenére átsodródna a virtuális és emberi érzéktől mentes „on-line térre”, ahol a fizikai jelenlét hiányában a hit és a szeretet nagyon nehezen adható át. A kifejlesztett hologramokat - melyek hamarosan életünk részévé fognak válni, akár az okos telefonok -, nem lehet átölelni, hisz azok nem mások, mint az infotechnológia által kifejlesztett, semmiből előtűnő, lélek nélküli többdimenziós mozgóképek. Nem várom ezt a korszakot és remélem, még nagyon sokan gondolkodnak hasonlóan, hisz a tényleges emberi kapcsolatokat a természet törvényei kell hogy vezéreljék. A szeretetet nem lehet mesterségesen teleportálni, azt csakis szívvel lehet átadni másoknak.

Most, az adventi várakozásban több település főterén, családi házakban elhelyezett adventi koszorún található négy gyertya egyenkénti meggyújtása vasárnapról vasárnapra, ha jelképesen is, de újra összekovácsolta a hitben gazdag családokat és lakóközösségeket, hirdette az Advent fontosságát, a karácsonyra való lelki felkészülést.

A hitben gazdag és szeretetében kimeríthetetlen ember a boldog ember, az, aki a kevésnek is tud örülni, aki gyarapodását a mások megbecsülésével és nem azok kihasználásával szerzi, aki ismeri és tiszteli azt az ősi házi áldást, amely szerint „Hol hit, ott szeretet, Hol szeretet, ott béke, Hol béke, ott áldás, Hol áldás, ott Isten, Hol Isten, ott szükség nincsen”.

Áldott, békés és szeretetteljes karácsonyt kívánok mindenkinek!

DR. RÁDULY ISTVÁN

A kimondott szónak legyen súlya, de hitele is!

Egy szomorú és nehéz évet zárunk mindenféle szempontból, ugyanis a koronavírus körül kialakult világjárvány olyan új, extrém helyzeteket idézett elő, amely több milliárd ember megszokott életstílusát változtatta meg. Nálunk, Romániában ez az egészségügyi válság még fokozódott az önkormányzati, illetve a parlamenti választások körüli bonyodalmakkal, ugyanis a felelősséggel tartozó politikai osztály többnyire a választásokra koncentrált az egészségügyi sürgős problémák helyett.

Uzon községben a fent említett koronavírus válság kora tavaszi ki-robbanását követően, az első hetekben - akár az egész országban - kaotikus helyzetet idézett elő, ugyanis sem a hatóságok, sem pedig az állampolgárok nem kaptak semmiféle konkrét magyarázatot, főleg a szükségállapot bevezetésének első napjaiban. Ez tisztán tükröződött a kijárási nyilatkozat szövegének gyakori változtatásában, illetve a TV hírcsatornáin közvetített ellentmondásos interjúkból. Ebben a nehéz, bizonytalan időszakban a polgármesteri hivatal honlapján és a közösségi oldalán folyamatosan értesítettük a község polgárait az adott helyzetről, illetve ezen jogszabályokról.

Lassan az emberek megszokták az új helyzetet, amelyet ha nem is fogadtak el, de megtanultak vele élni. Mindenki abban reménykedett, hogy ez az áldatlan helyzet a nyár folyamán helyre fog billenni és az élet visszatér a régi kerékvágásba. Sajnos, ez nem így történt.

Összefogást akarnak a tanácsban

Elkezdődtek a pártok közti viták az önkormányzati választások időpontja fölött, majd nagy nehezen, de mégis megtartották azt szeptember 27-én. Községünkben is érdekes helyzet alakult ki, ugyanis magyar anyanyelvű személyek román párt színeiben „erőtéljes” kampányba fogtak. Olyan is akadt, aki már kipróbálta tudását az RMDSZ színeiben, majd onnan kiesve, egy későbbi önkormányzati választáson az Erdélyi Magyar Néppárt színeiben próbált mandátumhoz jutni, de szomorúságára sikertelenül. Ezzel elvileg nincs is semmi baj! Minden polgárnak alkotmányos joga, hogy jelöltesse magát bármilyen párt színeiben és megmértesse a demokratikus választásokon. A baj csak akkor van, ha a jelölt nem az igazi (önkormányzati, parlamenti, stb.) képviselést szeretné betölteni, hanem a saját hatalmi vágyát szeretné kielégíteni és ennek érdekében akár erkölcsellen

lépésekre is képes. Így magyarázható az uzoni Kossuth Lajos utca többszöri alkalommal történő, elferdített bemutatása, pedig egyértelmű volt, hogy az érintett utca teljes körű korszerűsítés alatt áll. Hasonlóan büzlött a rosszindulattól és a félrevezetés szándékától a beharangozott négymillió hitelvonaltéves magyarázata, amellyel az akkor elnyert több millió euró pályázati értékeket / projekteket próbálták elsöpörni stb., stb., stb. Arról nem is akarok szólni, hogy akkor a kampányidőszakban ki és milyen „utasítást vagy megjegyzést” kapott szóban és messzemenően. Miért írok most ezekről? A válasz egyszerű. Akkor, a kampányideje alatt nem akartam befolyásolni a választást ilyen kicsinyes, de sokszor durva vádak megcáfolásával arra gondolva, hogy a tényeket az EMBEREK amúgy is látják és tudják.

A KÖZPONTI PARK ÚZONBAN

Az sem maradhat titok, hogy a választási kampány ideje alatt a Nemzeti Liberális Párt (PNL) párt színeiben indulók közül néhány személy értesített, hogy félre voltak vezetve és vissza szeretnének lépni a PNL képviselői jelöltségükből, de akkor már késő volt és azt nem teheték meg. Erre a ráadás még csak az volt, hogy a választási eredmény kihirdetése után a Kovászna megyei PNL szervezet, az uzoni PNL javaslatára, megvonta Horváth Zita önkormányzati képviselői mandátumot nyert asszonytól a bizalmat, elői-

A BEKE GYÖRGY UTCA ASZFALTOZÁSA ÚZONBAN

de ez által a képviselő esetleges kiesését, illetve a megszerzett mandátum elvesztését. Ehhez csak annyit fűznék hozzá, hogy a fent említett képviselő asszony a 2016–2020-as önkormányzati ciklusban szintén a PNL színeiben volt képviselő és folyamatosan részt vett az önkormányzati munkálataiban, a közérdeket messzemenően támogatta. Hogy miért kellene őt eltávolítani a testületből

az EMBEREK érdekében fogunk mindnyájan dolgozni, csak remélhetem, hogy legalább az eddig elnyert, de még ki nem vitelezett projekteket be tudjuk fejezni. **Ehhez pedig nagy szükségünk van összefogásra illetve pénzügyi forrásokra, érkezzen az RMDSZ, PSD vagy PNL vonalon is.**

Apropó projektek, elnyert pályázatok

Tisztelettel értesítem a község lakóit a jelenlegi helyzetről. A 2020-as év folyamán európai uniós alapokból a következő projekteinket fejeztük be illetve állnak megvalósítás alatt vagy azok kivitelezése hamarosan következik:

- **utcák modernizálása**, melynek keretében összesen 12 utcát sikerült korszerűsíteniünk, ideértve az esőlevezető betonozott árkokat és a járdák építését is. Uzonban a Petőfi Sándor, Kispál, Vajna István, Köleskert, Tatrangi Sándor, Jókai Mór és Ilyefalva utcák első szakasza, valamint Bikfalván a Fő, Tópataka, Mező, Gát és a Templom utcák modernizálódtak;

- **ívóvízhálózat bővítés:** Lisznyó és Bikfalva település utcáiban kiépült az ivóvíz vezeték rendszer együtt az egyéni csatlakozásokkal, valamint mindkét településen elkészültek a vízházak is. Szintén ezen a projekten belül korszerűsítettük az uzoni vízház közel 400 köbméteres víztartályát is. Következik a beruházás átadása a sepsiszentgyörgyi Közművek Rt. szolgáltatónak;

- több mint egy éve **folyamatosan dolgoznak a Pünkösti kúria korszerűsítésén**, körülbelül 80% -ban van elvégezve a leszer-

ződött munkát;

- **elkezdődött a második, utcák modernizálását magába foglaló projekt kivitelezése is.** Ezen belül Uzonban már sikerült az első réteg aszfaltot elhelyezni a Beke György és a Mező utcában, valamint aszfaltozásra elő van készítve a Kossuth Lajos utca is. Következik a Sport utca a Hídon túlról, az Ilyefalvi utca második fele. Lisznyóban a Pét utca lesz korszerűsítve, hisz ez a település leghosszabb mellékutcája. Szentivánlaborfalván a Malom utca felső fele. Bikfalván a Gát, a Fő és a Tópataka utcák befejező részei, valamint a 27B községi út elmaradt 100 méteres szakasza egy új hídval együtt. Uzonfüzesen a 34A községi út egy szakasza kap aszfaltburkolatot.

Sepsimagyaróson a falu között lesz aszfaltozás 450 méteren, illetve a sepsimagyarósi híd és a lisznyópataki iskola közötti 27-es községi út is kétrétegű aszfaltszennyeggel fog gazdagodni. Mindezeknél a kivitelezési határidő 2021. december 31.

- **a 16A községi út** - amely Szentivánlaborfalvát köti össze Sepsimagyaróssal, a 11-es nemzeti úttól (Malom utca első fele) kezdődően a Feketeügy folyóig - felújítása, ideértve az új betonhíd megépítését is, jelenleg a technikai tervezés fázisában van, majd következik a kivitelezési közbeszerzés és a munka.

Ennél a projektnél nagyon sok kerékkötő volt (Natura 2000) és még mindig visszafogottan tudok nyilatkozni, de remélem a legjobbakat;

- folytatás a 4. oldalon -

A kimondott szónak legyen súlya, de hitele is!

- folytatás a 3. oldalról -

- az uzoni új óvoda építése a kivitelezési közbeszerzési fázisban van. Remélem, hogy tavasszal teljes gőzzel elkezdődhet az építkezés;

- a 16-os községi úttal (kb. 8 km), pontosabban a régi sepsimagyarósi (vásáros) úttal van egy kis probléma, ugyanis ennél a projekt-nél az önrész értéke nincsen meg. Ennek hiánya késleltetni fogja a kivitelezés elkezdését vagy ütemét;

- a lisznyói kultúrotthonnal egy kissé megfeneklettünk, ugyanis a konzultánsunk, Benedek Huszár János Barót új polgármestere lett és elfoglaltsága miatt késik a dokumentáció összeállításában, de bízok abban, hogy tavasszal itt is elkezdődhetnek a kivitelezési munkálatok;

- szintén Lisznyóban a volt polgármesteri hivatal épületét is elkezdjük korszerűsíteni, hisz ez az épület felújítása is egy Európai Unió alapokból finanszírozott projektünk része;

- a bikfalvi „Népiskola” korszerűsítésére már megkötöttük a kivitelezési szerződést, reményeink szerint a jövő év végéig a munkálatok be is lesznek fejezve;

- Uzon község mind a hét településén található összes villanyoszlopára modern közvilágítási lámpatesteket fogunk elhelyezni. A munkálatok jövőben kezdődnek el.

Pénzre van szükség

A fent említett, megnyert pályázatok összege meghaladja az 53 millió lejt (11 millió eurót), amelyhez a polgármesteri hivatal 4 millió lejes önrészt kell hozzáadjon. Itt van a probléma, ugyanis a szabadon elhasználható éves költségvetésünk alig haladja meg az egymillió lejt és nekünk kell négy millió lejt! Pénzügyi segítséget igénylő átiratokkal fordultam Románia Kormányához, a Pénzügyi Minisztériumhoz, az Európai Alapok Minisztériumához, Kovászna megye kormány megbízottjához, Kovászna Megye Tanácsához.

A baj csak az, hogy a fent említett projektek mellett, illetve a szükséges önrész értékéhez még hozzáadódik közel két millió lejt, ugyanis a földgáz projektünket is pozitívan bírálták el Bukarestben. Ennek a pályázatnak az értéke közel 38 millió lejt (7,68 millió euró)! Ezt a pályázatot messzemenően támogatta Tamás Sándor,

GYEREKPARK ÚZONBAN

Kovászna Megye Tanácsának elnöke, valamint Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester is. Úgy látom, hogy a továbbiakban, a kivitelezés ideje alatt is baráti szövetségeseink lesznek.

Összességében a jelenleg aktív, elnyert pályázati összeg közel 91 millió új lejt, azaz közel 19 millió euró! Ennek sikeres kivitelezése, pénzügyi számítások szerint, **községünket közel 100 év beruházási időszakra lendíti előre!**

Megjegyzem, hogy az eligibilisnek nyilvánított földgáz projektünknek még nagyon sok buktatója lehet, ugyanis óriási mennyiségű munka és még sok akadály következik, de Isten segítségével megyünk előre.

A fent említett nagy méretű beruházások hátránya az lesz, hogy a következő két évben nem lesz pénzünk kisebb léptékű munkálatokra, amelyeket eddig a saját költségvetésből oldottunk meg. Pedig szándékunkban áll a lisznyói ravatalozó megépítése, ez irányban már megrendeltük a halottasháznak helyet adó terület beltelkesítését, az uzoni Gábor Áron út mindkét oldalán az esőlevezető sánc korszerűsítését stb.

Elmaradtak rendezvények

A koronavírus által előidézett válságos helyzet miatt az ez évre tervezett rendezvények elmaradtak. Hasonlóképpen nem lesz megtartva a megszokott év végi és szilveszteri pohárköszöntő sem. Sajnos az óvodásoknak és az iskolásainknak sem tudunk Mikulásjárást szervezni, hisz a Téli pályázat karanténba vonult.

Hasonlóan a testvértelepülése-

inkkel tervezett közvetlen találkozások is elmaradtak, de telefonon folyamatosan tartottuk és ápoltuk a meglévő kapcsolatokat.

Erre egy nagyon jó példa a Csorvás-Uzon testvérkapcsolata fennállásának 20 éves évfordulója tiszteletére megszervezett röpk-

hért polgármester úr és Kasuba István alpolgármester úr helyeztek el termékeny talajba. Akkor egy jó választás, illetve döntés volt, ugyanis 20 év eltelté után is, ez a kapcsolat szilárd baráti alapokon áll és remélhetőleg a következő 20 év elteltével is a két testvértelepü-

TATRANGI SÁNDOR UTCA, ÚZON

lenség az uzoni római katolikus templom udvarán, amely Varga László, Uzon község volt alpolgármesterének ötletére és ft. Elek Szabolcs uzoni plébános szervezésében került sor.

Varga László köszöntő beszédben bemutatta és méltatta a 20 évvel ezelőtt létrejött megállapodást, majd felolvasta Baráth Lajos csorvási polgármester szívhez szóló ünnepi írását.

Mint résztvevő, a fent nevezett ünnepségen, elismerően méltattam a 20 évvel ezelőtt megkötött testvértelepülési megállapodást, amelynek az alapszövegét Uzon részéről Béres Gyula polgármester úr, Varga László alpolgármester úr, Csorvás részéről Szilágyi Meny-

lés vezetősége és lakóközössége hasonlóan meg fogja ünnepelni azt.

A kialakult egészségügyi válság a községünkben bejegyzett egyesületek tevékenységét is lebénytotta, így a már megszokott pénzügyi támogatásokat sem tudtuk folyósítani. Ez alól kivételt képezett az uzoni futballesapat mögött álló Vénusz Sportegyesület, amelyet pénzügyi és logisztikai támogatásban részesítettük.

Köszönet az uzoni IMUK és a szentivánlaborfalvi SZIA ifjúsági szervezeteknek, akik a válság ellenére is folyamatosan közérdekű és önkéntes tevékenységet fejtenek ki a közösség érdekében.

Hasonlóan köszönettel és elismeréssel tartozunk az uzoni önkéntes tűzoltóknak a különböző vészhelyzetekben végrehajtott gyors és szakszerű beavatkozásért. Az önkéntes csapat tevékenységén, a tűzoltószertár felszereltségén látszik Sipos János parancsnok önzetlen hozzáállása és rátermettsége.

Mint mindig, most is, ebben a nehéz helyzetben is, Uzon Község Helyi Rendőrsége, vállalva az uzoni állami rendőrség alkalmazottaival tették a dolgukat, hisz ők közösen ügyelik fel a község lakóinak és javainak a biztonságát. Köszönet ezért.

Ebben a nehéz időszakban köszönettel tartozom az önkormányzati képviselőknek, a polgármesteri hivatal munkaközösségének és nem utolsósorban önmaguknak, Uzon

község polgárainak a kifejtett tevékenységért, azért, hogy megértéssel és türelemmel viszonyultak a különböző munkálatok végzése okozta esetleges kellemetlenségekkel szemben.

Áldott, békés és szeretetteljes karácsonyi ünnepeket kívánok a község minden lakójának!
B.Ú.É.K. 2021!

DR. RÁDULY ISTVÁN

Hasznos telefonszámok:

1. Közvilágítási problémák bejelentése a 0267/331002 vagy a 0748/227920 –as telefonszámokon.
2. Rendőrségi bejelentések:
  - Uzoni Állami Rendőrség: 0731/029189 –es telefonszám.
  - Uzoni Helyi Rendőrség: 0754073972 –es telefonszám.

2020

Egy újabb esztendőt tudhatunk magunk mögött, kisebb vagy nagyobb sikerekkel. Ifjúsági csapatunk a világvárványra való tekintettel egész évben aktívan kivette részét a falu életében. Mi fiatalok fontosnak tartjuk, hogy falunkban egy olyan életszínvonalat tudjunk biztosítani, ahol korosztálytól függetlenül minden személy jól érzi magát.

A 2020-as év elején lehetőségünk volt néhány olyan eseményt szervezni, mellyel a fiatal generációra fektettünk hangsúlyt (beerpong bajnokság és farsangi felvonulás).

Ahogy tovább haladtunk az évben, egyre nehezebbé vált az ifjúságot megcélozni a korábban említett világvárvány okozta korlátozások miatt. Emiatt középpontba helyeztük az idősebb generációt, rajtuk igyekeztünk segíteni, mégpedig úgy, hogy beszereztük az alapélelmiszereket, a gyógyszereket, ugyanakkor besegítettünk a háztáji munkák elvégzésébe is.

Továbbá, az újabb szigorításokat figyelembe véve fontosnak tartottuk, hogy faluközösségünk számára elegendő maszkot biztosítsunk, így közösen a falu lakóival maszkokat varrtunk.

Mindezek mellett nekünk fiataloknak is nehéz volt az, hogy nem tudtunk találkozni, közös estét eltolteni. Akárcsak az oktatás, mi is áttértünk az online térbe, ami azt vonta maga után, hogy számos tevékenységünk elmaradt, lehetőségeink korlátozó-

A SZI@ CSAPATA

tak. Elsőként a húsvéti locsolás maradt el, ezért úgy döntöttünk, hogy készítünk egy videót, ami az előző évben sorra került hagyományos locsolkodást mutatta be.

Egy újabb ötlet, amely az akkor aktuális helyzet miatt született meg, az a falu-újság, bevezetése volt, aminek címe a „SZI@ hangja”.

Ezt a hírlapot 4 havonta jelentetjük meg, közösen osztunk szét a falu minden egyes lakója közt. Az újságban a SZI@ számos fiatalja fogalmazza meg gondolatait, de ugyanakkor más falubeliek, a polgármester és egyházi elöljáróink szavait is lehet olvasni a lapban.

Az év második felében szerveztünk egy eredményes gyereknapot is, amely nem csak a kicsik számára volt izgalmas, hiszen nekünk, szervezőknek is egy komolyabb feladattal kellett megmérkőzni, ugyanis a résztvevők

nagyobb figyelmet igényeltek és ennek eleget kellett tennünk.

Az ünnepre hangolódva egy újabb feladatot találtunk ki a gyerekek számára.

Egy videót kell eljuttatniuk hozzánk, amelyben egy eddig már ismert, vagy esetleg egy újonnan betanult verset/éneket adnak elő. Természetesen a nyer-teseinket jutalomban is fogjuk részesíteni.

Amennyire lehetséges, igyekeztünk folytatni tevékenységeinket, a törvényeknek megfelelően. Az új esztendőre való tekintettel számos tervünk van, reméljük, ezeket tudásunk szerint képesek leszünk megvalósítani.

Szentivánlaborfalva ifjúsága nevében Uzon község minden lakosának kívánunk egy áldott, békés karácsonyt és sikerekben gazdag új évet.

PAKUCI TAMÁS,
SZI@ ELNÖK

Higgyünk a jövőben

Egy Hamvas Béla idézet a következőképpen szól: *“a gondviselés olyan, mint a mesebeli Nap, az emberi sorsba soha nem avatkozik be, mert az a szabadság megsértése lenne, ilyesmit nem tesz. Amit tesz, hogy szüntelenül olyan helyzeteket kínál, amelyek, ha helyesen választunk, fölemelnek mint a mesehőst, ha nem választunk helyesen, maradunk ott, ahol voltunk, vagy még jobban elmerülünk”.*

Az elmúlt hónapok kínálata az emberi sors és gondviselés vonatkozásában elénk tárta gyermekkorunk meséinek összes megpróbáltatását, hétpórába elé állított mindannyiunkat: tanulót, tanárt, szülőt, közösséget egyaránt.

Az iskola csengője elhallgatott, a gyermekzajt hirtelen csend váltotta fel.

Gyermekeink, tanítványaink éteri felhőkbe kényszerültek, a pedagógusok harcoltak a hétféjú platformokkal és volt eset, hogy kételkedtünk, hogy közösségünk meséje a végső jó győzelmét hozza-e, vagy sem.

Varázsszóként hatott ezekben a napokban egy-egy jó szó, egy apró gesztus, a gyermekek kurta mosolya a kamerán keresztül, melyek talajt csúszttattak mindannyiunk lába alá és erőt adtak. Megértettük, mit élhetett meg a mesehős, mikor a földön forgó kacsalábon álló otthonból az égig érő fára kellett menekülni.

Fel kellett ismerni azt az egyszerű tényét is, hogy a panasz nem segít ezekben a helyzetekben. Régi életünk, munkánk apró darabkái, szokásai lassan elmaradtak mögöttünk. Elmaradtak régi karácsonyok, szereplések, iskolanapok, igazi közösségi alkalmak, érzések, események.

Advent hatalmas ajándéka mégis, hogy a múlton való állandó bánkódás helyett rámutat utunk, életünk valódi forrására. Advent nekünk szóló üzenete, hogy akár csak a mesehős, higgyünk abban, hogy lesznek régi és új feladataink, céljaink, várnak még ránk új események, alkalmak, barátok, találkozások a Nap magasságában, az Égig érő fa oltalmában.

SZABÓ MARGIT
IGAZGATÓNŐ

Szavaztunk és választottunk

Bármilyenek is a mostani körülmények (világszintű vírusjárvány, háború), az életnek mennie kell tovább. Valamikor réges-régen egy település sorsát a „vének tanácsa” intézte. Aztán jött a modernebb világ, amikor egy nagyobb testület döntötte el, hogy ki legyen a vezető (még a királyt is így választották).

Később már érdekcsoportok, pártok döntötték el a vezetőik jelölését. Majd jött a választás könnyebbik formája, a helyi vezetők kijelölésére (a nagy kutya esete szerint). A közelmúltban a szocialista rendszerben pedig a vezető szerv (párthatalom) jelölte ki a személyeket és ezeket kellett (ha tetszik, ha nem) megválasztani és a világ előtt igazolni is ezt „szavazással”. Most a modern új demokráciában a vezető funkcióba való juttatást pártok, szövetségek, ligák stb. javasolják és „választással” próbálják azt megvalósítani. Tehát a nép szavaz is, de választ is.

2020. szeptember 27-én Románia minden településén helyhatósági választásokat szerveztek és tartottak. A felnőtt lakosság négy évre megválasztotta a helyi és megyei közigazgatás vezető, irányító szerveit, valamint ezek személyzetét egy-egy településen.

Uzon községben is választottunk helyi tanácstagokat, illetve polgármestert. No meg a megyei szervezet is. A különböző politikai pártok (vagy képzeletbeli gyülekezetek) itt is állítottak,

jelöltek, ki-ki a maga társaságából (RMDSZ, NLP, SZDP és mások). Uzonban is, ahol 85-90 %-ban még székely-magyarok élnek, akiknek érdeke az volt, hogy a községnek (de legalábbis arányosan) továbbra is magyar nemzetiségű vezetői legyenek. Ezek szerint nem fért kétség ahhoz, hogy az RMDSZ jelöltjeire szavaztunk és őket is választottuk meg. Volt más lehetőség is a szavazófülkében, de a lelkiismeretfülkéje mégis a szívekben volt. Nem mindegy, hogy a következő négy évben a tanácsban vagy a polgármesteri hivatalban milyen szellemben intézzük dolgainkat, most épp a magyar nemzet összetartozásának éveiben.

Itt, Uzon községben is úgy látszik, a polgárok nagy része értelmesen, összetartóan döntött. Az elmúlt 16 esztendő világosan bizonyította a község modern fejlődését a régebbi vezetés alatt, élén a polgármesterrel. Az elkezdett folyamatok, beruházások befejezése, a tervbe vett hatalmas célkitűzések - köztük a szentivánlaborfalvi új híd megépítése is - csak a régi-új vezetőséggel valósítható meg. Mindezt elvárására alapozva, várva várt megelégedésére.

Sok sikert kívánok az új választottjainknak, jó egészséget, békességet Uzon község minden lakójának a 2021-es évben.

N. KÁNYÁDI MIHÁLY
SZENTIVÁNLABORFALVA

Magyarok Kenyere Program

A Magyarok Kenyere - 15 millió búzaszem program keretében 2020-ban a Székely Gazdaszervezetek Egyesületének megkeresésére Uzon községi gazdák is adományoztak 10 zsák búzát rászorulónak. Ezúton is szeretnénk hálás köszönetünket kifejezni mindazon gazdáknak, akik hozzájárultak e kezdeményezéshez, név szerint a következőknek: **Apor András Kevend, Béres Zolt, Németh Kányádi Kelemen, Nikula József, Pakucs Lóránt, Prázmári Csaba, Szigyártó Endre, Tarcsi Tibor és Veres Zolt Vilmos.**

Módi Kórhé Sándor eger-

pataki molnár díjmentesen vállalta a háromszéki gazdák által felajánlott, összesen 2500 kilogramnyi búza - ebben volt benne az uzoni termellők által adományozott búza is - megőrlését a több mint két évtizede működő üzemében.

A felajánlásokból örölt liszt egy részét a Dévai Szent Ferenc Alapítványhoz tartozó, Hargita megyei Csibész Alapítványhoz jutott, másik részét a Tündérvár Székely Nagycsaládosok Egyesülete osztotta ki tagsága között.

MURKULY ADÉL
GAZDASÁGI SZAKREFERENS

Uzon és Csorvás

Egy szép, napsütéses szeptemberi délután, a római katolikus egyháznál végzett közmunka közepette jutott eszembe, hogy 20 évvel ezelőtt lepleztük le Szilágyi Menyhért volt csorvási polgármesterrel együtt a katolikus templom homlokzatán elhelyezett Milleniumi emléktáblát, Csorvás testvértelepülés ajándékát. Úgy éreztem, hogy ennek a kerek évfordulás eseménynek méltó hangot kellene adjunk községünk életében.

Az ötlet jónak bizonyult, örömmel is fogadta ft. Elekes Szabolcs plébánosunk, hiszen a koronavírus miatti visszafogott közhangulatot egy ünnepélyes esemény követhette. Tudomására is hozta plébánosunk ezt az ötletet dr. Ráduly István polgármesternek, hiszen a testvérkapcsolat a két település, Csorvás és Uzon polgármesterei és önkormányzatai hozták létre, Kovászna megye tanácsa és Békés megye tanácsa közreműködésével, amit mai napig is ápolnak.

Az ünnepi megemlékezés az ötlet születésének hetén, szeptember 20-án történt, egy rendszeres vasárnapi szentmise után. Ekkor

ft. Elekes Szabolcs plébános felkért, hogy olvassam fel Baráth Lajos, Csorvás város polgármesterének megtisztelő levelében írt üzenetét. Nagy öröm volt számomra, megtiszteltetésnek vettem, hogy az említett üzenetét számomra küldte, ugyanakkor egy telefon beszélgetés alkalmával felhatalmazott, hogy olvassam fel a jelenlévőknek. A levél felolvasása után az ünnepélyes hangulatot Dészpa Dorka tanuló lány szavalata emelte. Majd ezt követően dr. Ráduly István polgármester köszöntő beszédét hallgathattuk meg, méltatván a született ötletet és a megemlékezés fontosságát. A továbbiakban kiemelten beszélt a

DR. RÁDULY ISTVÁN POLGÁRMESTER ÉS SZABÓ ANNA-MÁRIA ALPOLGÁRMESTERASSZONY IS KOSZORÚT ELYEZETT EL

jelenleg fellendülőben lévő, Csorvás és Uzon közötti testvérkapcsolatról és a csorvási polgármesterrel, Baráth Lajossal való barátságról, illetve az említett települések tanácsai és iskolái közötti együttműködésről. Melyek eddig és remélhetőleg ezután is mindkét fél kölcsönös javulására

szolgáltak és fognak szolgálni továbbra is - hangoztatta.

Ezt követően koszorúzásra került sor a Milleniumi emléktáblánál – az emlékművet a római katolikus plébánia közössége méltó képen tiszteli és gondja volt rá 20 éven keresztül.

Koszorút helyeztek: Varga Mi-

hály egyházközpont és Varga László egyháztanácsos az Uzoni Római Katolikus Plébánai közösségének részéről, valamint dr. Ráduly István polgármester és Szabó Anna-Mária alpolgármester asszony Uzon Község Polgármesteri Hivatala és tanácsa részéről.

„Tisztelt ünneplő jelenlevők, tisztelt uzoni polgárok!”

Kérem, engedjék meg, és fogadják szívesen, hogy Csorvás polgármestereként felidézzem azokat az eseményeket, amelyek a 20 éves kerek évfordulóhoz, a mai naphoz vezettek.

Uzon és Csorvás barátságának megalapozása 25 évvel ezelőtt kezdődött. Kovászna megye, és a magyarországi Békés megye ekkor hozott létre testvérmegyei kapcsolatot, és mindkét részről az volt az akkori vezetés álláspontja, hogy kezdeményezni és támogatni kell, hogy a megyék után a települések között is létesüljenek testvérkapcsolatok.

Nem közvetlen értesülésből származó tudomásom szerint, Uzonnak erős kötődése volt a Hajdú-Bihar megyei Sárándhoz, Csorvás pedig Korond felé „kacsingatott”. Mindeközben pedig folytak a megyék közötti egyeztető tárgyalások, és a javaslat arról született meg, hogy Uzon és Csorvás egymás irányába tegyen közeledő lépéseket, ismerkedjenek meg egymással, és kedvező benyomások alapján váljanak testvértelepülésekké. Ebben az időben Uzon élén Béres Gyula polgármester úr állt, az alpolgármester pedig Varga László volt. Csorvás önkormányzatát Szilágyi Menyhért polgármester úr vezette, az alpolgármester Kasuba István volt.

Csorvás bemutatkozó filmet készített magáról, amelyben megszólaltak a település akkori vezetői, az egyházak és a civil szervezetek képviselői.

Az Uzonba látogató csorvási delegáció úgy tapasztalta, hogy a két település hasonló adottságokkal rendelkezik a kultúra, a művészetek, az oktatás, a sport, valamint az egyházi és civil szervezetek működésének több területén, ezért reményteljesek voltak a kialakítandó kapcsolatot illetően. Ennek ellenére, Csorvás bemutatkozásának uzoni fogadtatása – egy meglehetősen profán okból – balul sült el. Történt ugyanis, hogy a Csorvást bemutató kisfilmet Uzon akkori alpolgármestere, Varga László úr olyan időpontban játszatta le a kábeltevében, amikor emiatt egy nagy nézettségű futó sorozat aktuális epizódját meg kellett szakítani! A sorozat eseményeit lélegzetvisszafojtva követő nézők reakcióját mindenkinek a képzeletére bízom.

De szerencsére az idő múlása, és az időközben kialakuló közvetlen emberi kapcsolatok a feledés homályát borították erre a fiaskóra, és az ismeretségből barátság, a barátság alapján pedig immár 20 éve hivatalosan is testvértelepülési kapcsolat létesült Uzon és Csorvás között.

Eberek egymás közötti kapcsolatában 20 év nagy időnek számít, de 20 év a településeink

történetében csak egy villanás. Mégis nagy jelentősége van ennek a két évtizednek, hiszen az eseményei a településeinken ebben az időszakban élők életének részeivé váltak. Szép és néhány kevésbé szép emléket őriznek róla (mert vitathatatlan, hogy mint minden kapcsolatnál, a miénknél is fellelhetők hullámvölgyek is), de tény, hogy a közös sikerek erősebbé, gazdagabbá tették mindkettőnk. Így válhatott valósággá, hogy mára ismét virágzik az együttműködésünk. Felelevenednek az eltelt időszak megtartani, és a jövő számára fenntartani érdemes közös cselekvései, továbbá újjak is létrejönnek a változó körülményeknek és igényeknek megfelelően. Hála és köszönet illet mindenkit, aki segítette és segíti ma is ezt a folyamatot.

A testvértelepülési kapcsolatunk új alapokra helyezésében, megújításában és építésében hangsúlyoznom kell, ki kell emelnem dr. Ráduly István polgármester úr meghatározó szerepét. Értékként tekintett a testvértelepülési kapcsolatunkra, és nem hagyta veszendőbe menni az elért eredményeket.

Meggyőződésem, hogy helyesen tette, hiszen erős alapok, a közös történelmi múlt és a közös hagyományok tartják közöttünk azt a hidat, amit a szégyenletes trianoni békediktátummal létrehozott szakadék fölé, egymáshoz

vezető útként megépítettünk. Ezen a hídon mi magunk határozzuk meg a forgalmat, és az egymás érdekeit kölcsönösen szolgáló előre jutás érdekében nem szabunk felső határt a sebességnek.

Mindkét oldalon támogatjuk a helyi értékek egymással való megismertetését, a tudás és a tapasztalat egymással való megosztását, a közvetlen emberi kapcsolatokban rejlő összetartó erő lehetőségének kiaknázását. Folytatni tervezzük a kulturális együttműködést minden olyan területen, ahol korábban pozitív visszacsatolást tapasztaltunk.

Utalok a Csorvási Népdalkör és Citerazenekar szereplésére Uzonnban, az uzoni Szivárvány Női Kórus, továbbá az Atlantisz Ifjúsági Zenekar fellépésére Csorváson, a Csorvási Fúvószenekar és Mazsorett Csoport kapcsolatára az uzoni mazsorett csoporttal. Rendszeressé kívánjuk tenni a települési önkormányzataink működésének megismerését, úgy mint a településfejlesztési politikák vezetőinek egyeztetését, és a közigazgatási szakemberek helyszíni tapasztalatcseréjét. Ahogy eddig is, a jövőben is baráti együttműködésre törekszünk az uzoni román lakossággal. Vallási területen, az egyházak viszonylatában a különböző felekezetek nézeteinek tiszteletben tartásával ápoljuk kapcsolatainkat.

Kiemelt figyelmet fordítunk a kapcsolat kialakítására az ifjúság körében. Támogatjuk a magyarságtábor keretében történő hagyományos részvételüket, a diákcsera alapján működő táboroztatást. Kölcsönösen részt veszünk egymás helyi ünnepeinek programjain.

Sajnálatos, hogy a mai uzoni ünnepen nem lehetek személyesen jelen, mert az emberi akaratnál jelenleg még nagyobb erő, a COVID-19 vírus terjedésének ismételt fellángolása megakadályoz ebben. Fáj, hogy ez miatt ténylegesen nem adhatom át Uzonnak és jelképesen az uzoni önkormányzat minden lakójának a testvér-települési kapcsolatunk 20 éves évfordulója alkalmából Csorvás Város Önkormányzatának ajándékát, Márton Áron erdélyi püspök mellszobrát. Biztosítok mindenkit arról, hogy amint a körülmények kedvezőek lesznek ehhez, megteszem.

Vallom, hogy Márton Áron erdélyi püspök olyan szellemi vezetője volt az erdélyi magyarságnak, aki vallási és politikai nézetüktől függetlenül segítette az igazság és a szeretet útján haladókat. Egész életével példát állít elénk, amit jó szívvel követhetünk, bárhol élünk is a nagyvilágban.

Hiszem, hogy a személye erősítő kapocs Uzon és Csorvás testvér-települési kapcsolatában, Isten áldásával.”

AZ OLDALT ÍRTA: VARGA LÁSZLÓ

A lisznyóiak művelődési életéről

Valamikor 1975 és '77 között két évet tanítottam a Lisznyói Általános Iskolában. Az akkori igazgatónőm néhai Bölöni Lenke volt, aki magyart is tanított. Az a két év nem volt hosszú időszak egy tanár életében, de mégis, sok szép emlék maradt meg bennem erről a csendes kis faluról és jámbor, tiszteletudó lakóiról. Lisznyó – akárcsak sok hozzá hasonló székelly falu – kultúráját igénylő és pártoló volt mindig.

Művelődés, könyvtár, iskola

A kultúrházat a református egyházközség vásárolta Barabás Győzötől. Két teremből állt, melyet óvodának is használtak. Az iskolaépület egy részében tanítói lakást rendeztek be, amit a Gáspár tanító-családnak adtak át. Az államosítás után az akkori néptanács épített hozzá öltözőt, színpadot és klubhelyiséget. Ezt megelőzően a kulturális műsorokat a néptanács (község-háza) nagytermében tartották. A kultúrotthon termének építése és szépítése Szász János, Benke Ferenc és Giráncsi János elnök érdeme lehet, nagy szerepet vállalt a lisznyói tűzoltók testülete (Németh János, Forró János, Száfta József parancsnok vezetése alatt), továbbá számított a nők szépérezke és szorgalma is (négy nagy falitükör, kézimunkák, függönyök stb.).

A néptanács épületében jól felszerelt könyvtár működött Máté József fizetett könyvtáros vezetésével. Irodalmi esteket 1956-tól tartottunk: a falut felosztottuk olvasókörekre, amelyeket a helybeli tanerők vezettek (Bedőházi Erzsébet, Etédi Irén, Ördög Irén, Ürmösi Mária, Szotyori György, Fodor Erzsébet, Kесе Rozália, Bucş Etelka, Vass Rozália és még sokan mások). Miután a néptanács és a helyi közigazgatás megszűnt, mert a falvakat összevonták és Uzonhoz kapcsolták, a lisznyói könyvtár tevékenysége virágkorában ért véget.

A tanügyi reform előtti két osztálytermes iskola igazgatója Gáspár József, aki nejevel, Etelkával oktatott. A reform után héttosztályos iskola alakult Lisznyóban Bardocz Sándor és Mihály Gábor igazgatása alatt. 1953-ban sok újonnan kihelyezett vagy áthelyezett pedagógus került falunkba: Bedőházi András és neje, Erzsébet, Beder Miklós valamint Etédi Irén. Mi már nagy létszámú iskolát kaptunk, mivel Lisznyóhoz csatolták Bikfalvát, Magyaróst és Lisznyópatakot, vagyis az ott eltemített végzett gyerekek Lisznyóban folytatták tanulmányaikat. Az 1953–54-es tanévben a VI. osztály, melyet Bedőházi Erzsébet vezetett, 46 tanulót számlált. 1953

és 1963 között Bedőházi András és Beder Miklós két ízben is cserélt egymással az igazgatói állásban. 1963 és 1973 között én vezettem az iskolát, párhuzamosan kultúrigazgató is voltam. Ez időben alakult át a héttosztályos iskola nyolcosztályossá.

Színjátás, bálók, zenekarok

Az államosítás előtt is sok színdarabot tanultak be Lisznyón. Műkedvelő oktató Kerekes Géza és János Lajos volt, akit az akkori

Balázs Ráduly Margit, Prázmári Dezső, ifj. Forró János, Menyhárt Sándor, Ráduly József, és sorolhatnám a végtelenségig.

Táncoktatás is folyt, Luka Zsuzsa és férje, Lajos kétéves táncanfolyamot vezetett 1940–44 között Lisznyóban és Bikfalván. Táncsoportok: 1953 előtt Gáspár Etelka a legjelentősebb oktató. 1953 után a Bedőházi házaspár, majd Ördög Irén és Fodor Erzsébet. Az egyház keretében dalárda működött Gáspár József kántortanító, Hadnagy Jenő és hosszú ideig Kесе Pál kántor vezetésével. Népi dalárda 1950–53-ig a bikfalviakkal közösen, Páljános József tanító irányításával működött. 1953-tól különvált, így Lisznyóban Gáspár József és Bedőházi András tanította a né-

táncos fiú kijátszhatta a csósz, zsákmányával kínálgatta a lányokat. Ha a lopás nem sikerült, a tolvajt pénzbírsággal sújtották, amit azonnal fizetni kellett.

Kirándulások, leventeoktatás

A Nők Egyesülete és a Lisznyói Önkéntes Tűzoltó Testület sok honismereti kirándulást szervezett. A nőknél és az iskolában magam is szerveztem kirándulásokat 1960–80 között. Főbb úti céljaink: Bukarest (Herăstrău-tó), Slănic-Prahova, Parajd, Curtea de Argeş (vízi erőmű és kolostor), Nagyvárad (Félix fürdő), Szováta (Medve-tó), Békási-szoros és vízi erőmű, Marosvásárhely (Teleki Téka),

VIII. OSZTÁLYOSOK BÚCSÚKÉPE A TANERŐKKEL, VALAMINT A GYERMEKEK SZÜLEIVEL 1978-79. KÖRNYÉKÉN

fiatalok ma is elismeréssel emlegetnek. 1953-tól a tantestület vette át a színjátás csapatok tanítását. Sok híres színdarab többször is műsorra került, többek között a Különös házasság, A csikós, A cigány, A lámpás, A tanítónő, Nagymama, Nem élhetek muzsikaszó nélkül, A huszárkisasszony, Liliomfi (pl. 1953-ban és 1960-ban), Falurossza, Sári bíró, A fősvény stb. A színdarabokat Gáspár Etelka, Kесе Rozália, Bedőházi Erzsébet, Ürmösi Mária, Fejér Vera, Etédi Irén, Ördög Irén és sokan mások tanították be. Említésre méltó szereplők: Béni Jenő, Balázs Mihály, Glung Borbála, Ráduly Dezső és Edit, Lapodát Ella, Bedő Hajnalka, ifj. János József, János Gizella, Jakó Gábor, Jakó Magda, Jakó Olga, Kесе Dénes és Irma, Gál Albert és Éva, Jakó Vilma, Moldvai László, Lapodát Erika,

gyszólamú vegyes dalárdát, mely a tantestületi tagokkal kibővülve működött, de csak három évig. A zenekarokról fényképek is maradtak. A Zoltáni Andrásé volt hosszabb életű, körülbelül 18 évet muzsikáltak. Sokat húzták a talpalávalót Bagoly Miklós, majd Kесе Kálmán családi zenekara és a Mocsel testvérek.

A bálók a kultúrigazgatók szervezték, hagyományosan január 1-jén és húshagyó kedden, a farsangfarki bálók megrendezésébe a helyi tűzoltók is bekapcsolódtak. Újév napján a tűzoltók köszöntötték az évet némi tűzrendészeti tájékoztatással, vagy vidám szakmai jeleneteket adtak elő. A nők kosaras bált rendeztek március 8-án, a katonának készülő fiatalok szüreti bált, majd később csokoládébált tartottak. A magasra kötött szőlőt vagy csokoládét „csőszök” ügyelték, őrizték. Ha a

Szent Anna-tó, Tusnádfürdő, Gyilkos-tó, Piatra-Neamţ, Fehéregyháza, törösvári kastély, Sinaia (Peleş-kastély).

Falunkban mozgóképszínház is működött heti két alkalommal. Bedő Sándor gépkezelő jobbnál jobb filmeket vetített, akárcsak Prázmári J. Mihály, aki 1975–85 között volt mozigépész Lisznyóban. Sokan emlegetik a mai napig is Kесе Lajos bácsit, aki 1940–44 között a leventéket oktatta, nagyon szigorúan, de jókedvvel, tréfával is nevelte az ifjakat. Etikát és hazafiságot tanultak tőle, de szórakozhattak is, rádióhallgatás, römizés, sakkozás, teke és más társasjátékok tették vonzóvá a foglalkozást.

A fenti adatokat Lapodátné Etédi Irén nyugalmazott tanítónőtől jegyeztem le.

AMBRUS LÁSZLÓNÉ,
IMREH ANNA NY. TANÁRNŐ

Amikor a remény a legjobb gyógyszer

Az Amerikai Egyesült Államokban található Wisconsinban élő Mark R. Leonard hosszú évekig dolgozott hivatásos Télapóként. A bevásárlóközpontban gyerekek tucatjai álltak sorba, hogy találkozzanak vele, közöttük egyik évben egy kisfiú, aki egy fényképet szorongatva várta, hogy végre kettesben lehessen a Télapóval. Amint beszédbe elegyedtek, a kisfiú szomorúan mesélte, hogy a fényképen a testvére, Sarah látható, aki nagyon szeretett volna találkozni a Télapóval, csak hogy súlyos beteg, és jelenleg kórházban fekszik, így nem tudta elkísérni őket.

A kisfiú a nagymamájával érkezett, akitől Mark megtudta, Sarah súlyos leukémiában szenved, és szinte biztos, hogy már az ünnepeket sem éri meg. Nem kérnek hát mást, csupán annyit, hogy látogassa meg őt a kórházban, hogy, ha utoljára is, Sarah legalább egyszer találkozhatson a Télapóval.

Mark sosem vállalt korábban hasonló feladatot, ezúttal azonban, látva a nagymama szemében a könnyeket és a kisfiú szomorú arcockáját, valamint kezében a kis fényképet, kivételt tett. Még aznap délután felkereste a kórházat, ahol Sarah feküdt. A kislányt az ágyában találta, sápadtan és legyengülve.

Sarah észre sem vette Markot, csak akkor figyelte fel rá, amikor Mark könnyekkel a szemében, vidám arcifejezést erőltetve köszöntötte a Télapó jól megszokott köszönésével.

A Télapó és Sarah órákig beszélgettek kettesben a szobában, kéz a kézben, majd mielőtt Mark távozott volna, megígérte Sarah-nak: megkéri az angyalokat, hogy vigyázzanak rá.

Miután Mark távozott a kórházból, nem hallott többet a kislányról - egészen a következő év karácsonyáig, amikor is a bevásárlóközpontban a gyerekek között egyszer csak feltűnt egy szőke, erős, vidám kislány, hatalmas mosollyal az arcán. Sarah volt az, makkegészségesen, akin nyoma sem volt annak, hogy valaha a halállal kellett küzdenie.

(ISMERETLEN SZERZŐ)

Beteg (a) világ?

Krisztusban szeretett Testvéreim, az idej, látszólag semmiben sem szokványos évünkben, a világjárvánnyal sújtott idő-szakban, közfelfogásunkban, gondolkodásunkban - amiből természetesen a média befolyása sem maradt ki - a leggyakrabban felmerülő kérdés e szó körül forgott: betegség. Vajon ez vagy az beteg-e, fertőzött-e? Vajon elképzelhető-e én is, s ha igen, hogy véselem át? Mit lehetne tenni ellene? Nem volt olyan híradás, vagy újság, mely a világjárvánnyal is ne foglalkozott volna. Sőt, személyesen már nagyon nyomasztónak találtam és találok, hogy nincs az a társaság, az az esemény, ahol és amikor ne esne arról szó, a megannyi, magát már a témában „biztos tudással rendelkező szakí” szerepében feltüntetett személy körében.

Mondhatjuk, közfelfogásunk középpontjába került. Átformálta és felforgatta sokunk eleddig nem eléggé pozitívan értékelt, oly sokat szidott, úgynevezett „hétköznapi szürke, monoton életét”, azok hétköznapi problémáival együtt. Szokásaink, világi és egyházi ünnepeink, a sokak számára az amúgy sem biztos megélhetési lehetőség, a pengeélen táncoló létbiztonságunk egyik percről a másikra dugába dőlt. Megéltük a karantén által nyújtott oly régóta várt „semmittevés gyönyöreit” a damoklész kard alatt.

Most döbbenünk rá, hogy mennyire is hálásak kellett volna lennünk a világjárvány okozta slamasztika előtti korszakban, a tavalyi hálaadásakor, amikor az akkori, a mostanihoz képest sokszor gyerekesnek tűnő problémáink súlya alatt tartottuk katasztrofálisnak akkori helyzetünket. Sokaktól hal-

lottam, hogy mennyire szeretné, hogy újból csak a régi problémákkal kellene szembenéznie.

De mondok egyet. Ki tudja, hogy egy év múlva nem ugyanígy állunk-e majd és siratjuk vissza a mostani év lehetőségeit, és kívánánk az akkori helyett „csak a mostani” nehézségeinket.

Természetesen nem vagyok sem próféta, károgó varjú sem szeretnék ezáltal lenni, csupán fel-

hívni mindannyiunk figyelmét a jelen pillanat megélésének fontosságára. Mindig ott és abban az élethelyzetben megélni feladatunkat és kötelességeinket, ahol és ahova rendelt bennünket az Isten. Tanuljunk meg ezért is mindig és mindenben hálásnak lenni, még ha elsősre nehéz is. Ha nem is megy abban a pillanatban, éljünk tudatosan, tekintsünk olykor vissza,

meke egyidejűleg hisz mindenben és semmiben egyaránt. Technokrata világunk azt hiszi, már mindent irányít és mindenre tudja a tudományos választ, sőt a megoldást. Már a Föld által nyújtott határokat is feszegeti, messzeségekbe irányítva tekintetünket, idegen bolygók kolonizálást tervezi, mintha már nem volna probléma, amit „*itthon*” kellene

S lás csodát... A büszke, mindent is tudó, Istent és természetet elnyomó, fejlett társadalmat egy parányi, szabad szemmel nem látható vírus két vállra fektette, így hívva fel a figyelmet végességére, tükröt tartván emberségére, hogy valójában közel sem áll ahhoz, hogy elmondhassa magáról, hogy mindent tud és mindenható, hogy egyszóval Isten lenne.

Viszont, kedves Testvéreim, mégis van egy ilyen Ember, aki Isten is, az IstenEmber, akinek földi születésnapját ünnepejük, Jézus Krisztus. Álljunk be mi is a jászol bölcsőjéhez járulók sorába, a napkeleti bölcsek, királyok, és pásztorok sorába hódolatunk és imádatunk tiszta szívű ajándékával. Tegyük le minden más terhet, kicsit és nagyot. Hagyjuk, hogy továbbra is Isten legyen az Isten, s maradjunk meg embernek. Hiszen még annak is lenni a szó szoros értelmében nehéz feladat, nemhogy Istennek.

Helyezzük életünket és problémánkat az Ő kezébe, ahogyan tettük gyerekkorunkban a játékautók, babák és katonák által okozott slamasztikák közepette dúló problémáinkat, jó szüleink „*mindent is megoldani képes kezeikbe*”. Legyen Ő a gyógyító ír megsebzett szíveinknek. Engedjük, hogy valójában Ő legyen problémáink megoldója, hagyjuk, hogy meggyógyítsa a „*Beteg világot*”.

FT. ELEKES SZABOLCS PLÉBÁNOS

Egy történet szerint egy karácsony alkalmával az apa létráról díszítette otthonában a karácsonyfát, melyhez kamasz fia adogatta a díszeket. Az édesanya kint a konyhában sürgölődött, leánya segített neki.

Ekkor megszólalt a telefon; a fiú vette föl a kagylót. „*Halló! Ki beszél? Hogyan? Mit mond? Nem értem! Várjon, hívom a papát.*” A bosszankodó apának odasúgja: „*valami részeg veled akar beszélni.*” Az apa átvéve a telefont, kérdezi, hogy kivel beszél. A vonal végén egy férfihang csak ennyit mond: „*az nem fontos, csupán azt akarom kérdezni, ma, karácsony este: kereszténynek tartja még magát?*”. „*Mit beszél itt összeviszsa és milyen alapon zavar itt engem?*” – méltatlankodik az apa, és ezzel lecsapja a kagylót, szitkozódik és morogva folytatja a díszítést.

Elérkezik a vacsora ideje, jobbnál jobb falatok kerülnek az asztalra, de az feleség aggódva fi-

gyeli, hogy férje alig eszik valamit. „*Valami bajod van?*” - kérdezi. „*Nincs étvágyam*” - válaszolja az kelleetlenül.

Aztán meggyűjtják a gyertyákat, fölbontják a meglepetéseket. A két gyermek fölteszi a legújabb zenéket, hadd bömbölgjön a legújabb együttes. Az anya visszamegy a konyhába, mert hát

mosogatni is kell. A férj pedig beleül a karosszékekbe s érzi, hogy ez a szerencsétlen telefonáló elrontotta karácsonyát. Nem tud szabadulni a kérdéstől: kereszténynek tartja-e még magát?

Igen, keresztény családban nőtt fel, élő hite sokáig elkísérte. Aztán elvesztette. Nem, ez nem jó kifejezés. Esernyőt meg zsebkendőt el lehet veszíteni, a hite nem elveszett, hanem kialudt, mert nem gyakorolta. Maga-

anélkül, hogy a múltba ragadnánk, és értelmezzük, hogy mi miért is kellett történjen. Tanuljunk és tudjunk hálásak lenni. Felfedezni életünk folyamán minket folytonosan körülvevő Isten gondviselő, szerető kezét. Legyünk képesek meglátni még a kietlen szikla repedésben is gyökeret verő kis virágot, ami szebbé teszi az adott körülményt.

A posztmodernizmus gyer-

megoldani. Istent próbál játszani, elhítetvén, hogy nincs Isten, nincs szükség Istenre, hogy Isten csak az ókori „*tudatlan*” ember dajkaméséje. A mai, mindent relativizálni akaró - családot, emberi nemeket, megírt történelmet - világban, bármennyire is akarja ezt a nyugati tendencia van, aki Abszolút. A sosem változó Isten, a sosem változó isteni szeretet, irgalom, kegyelem.

tériuma nélkül esztelenség; a pünkösöd pedig a Szentlélek megvilágosító, megerősítő és megújító kegyelme nélkül csak mellesbeszélés.

Őszinte, Jézuson és tanításán alapuló keresztény hit nélkül karácsonyt, húsvétot vagy pünkösödöt ünnepelni önmagunk becsapása. Szent János az evangéliumában így fogalmaz: „*(Jézus) a tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be. Akik azonban befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek.*” (Jn1,11-12.)

Szomorú az a tény, hogy a járvány ellenére sem lettünk jobb emberek, nem ismertük fel a járvány veszélyében a még nagyobb veszélyt: örök üdvösségünk lehetséges elvesztését.

Az adventi és a karácsonyi idő lehetőséget ad egy új kezdésre, hisz a második isteni személynek, a Fiúistennek a megtestesülése hozza meg a világnak a reményt, hogy lehet egy szebb, jobb, boldo-

gabb jövőért is élni és dolgozni, amely nem az anyagi javak isztetésében merül ki, hanem Jézus Krisztusnak, mint Megváltónak és Üdvözítőnek az elfogadásában.

Kedves Testvér, te, aki ezeket a sorokat olvasod, kereszténynek tartod-e még magadat? Ha a válaszod igen, akkor életmódodnak is erről kell tanuskodnia! Ha a válaszod pedig belső feszültséget és nyugtalanságot okoz, akkor ideje lépned és a lelki megújulás útját választanod!

Fogadjuk hát be életünkbe a közénk jövő Fiúistent, hogy a Mennyei Atya szeretete és kegyelme révén boldogan Isten gyermekei, Jézus Krisztus testvérei lehessünk!

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves „*Uzoni Hírlap*” olvasónak kegyelemben gazdag áldott karácsonyt és boldogabb, egészségesebb új esztendőt.

FT. NAGY LÁSZLÓ-EÖRS,
SZENTIVÁNLABORFALVI PLÉBÁNOS

Karácsonyi tükör

„...hogy éljünk általa” (I.János 4:9)

Az idei évben látva azt, hogy milyen rövid lehet az élet, mennyi sok veszély leselkedik ránk a vírus képében is, talán még hangsúlyosabban tevődött fel bennünk a kérdés, hogy mi, avagy ki által maradhatunk meg, élhetünk? Emberként ragaszkodunk ehhez a földi élethez, amelyet az Úr Isten adott a mi számunkra, arra vágyunk, hogy minél többet lehessünk szeretteinkkel.

Igénk az tanítja, hogy: „Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az ő egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa.”

Más, mint amire mi gondolunk. Hisz nincs belénk ivódva az, hogy igazából az egyszülött Fiú által élhetünk! Isten elindult szent Fiában, a Jézus Krisztusban az ember felé. Eljött közénk, hogy megkeresse és megtartsa azt, ami elveszett. Alapigénk szövege ezt az örömet közli: Isten elindult az ember felé... Nem haragszik reánk: szereti a világot, szeret minket, szeret téged és szeret engem, szüntelenül közeledik felénk,

keres és meg akar találni minket. Elküldte Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért. Jézusnak a neve szabadítót jelent, mert Ő szabadítja meg népét annak bűneiből (Mt 1,21).

A kegyelem ilyen kiadása ezt sugallja: ne legyünk elkeseredve a világban levő bajok miatt, ne haragudjunk az emberekre, szeressük a világot, legyünk jó

reménységgel a világ felől. Jó kezekben van a világ Isten szeretetének ölelő karjaiban. Engedjük, hogy Istennek hozzánk való szeretete lebontsa a magunk és mások közé emelt válaszfalakat, és felmelegítse szívünket azok iránt, kiket eddig nem kedveltünk. Világi életünk feltételei között küzdenünk kell minden bűn és eltévelyedés ellen, ugyanakkor

láncszemek vagyunk Isten világot szerető irgalmasságában.

„Az Isten szeretete csak abban marad meg, aki áldozatot vállal a felebarátok támogatására, ne szóval szeressünk, hanem cselekedettel és valósággal” (1Jn 3,18). Háttérbe kell, hogy szoruljon a jóság és szeretet elméleti hangoztatása, előtérbe kell kerüljön a szeretet olyan tanúsítása, mely védelmezi az életet. A Krisztus szerinti élet legyen fontos az idei ünnepben is és tudjunk leülni, el-csendesedni, hogy helyet biztosítsunk az Ő ÉLETET adó Igéjének!

A Írás részletesen szól arról, hogy milyen sokan keresik és találják meg a Gyermeket: „valakik pedig befogadák őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az ő nevében hisznek” (Jn 1,12). A pásztorok, az ajándékokat vivő keleti bölcsek, az agg Simeon, és mindazok, akik befogadták őt, Isten fiaivá lettek. Ez a mi karácsonyi ajándékunk, amit Istentől kaptunk, fiak és gyermekek lehetünk, kiket Isten Lelke vezérel az élet küzdelmeiben. Így épülünk

és erősödünk a hitben Isten kegyelme által. Krisztus Urunk minket is felhasznál szeretetének és jóságának terjesztésében, boldogok azok, kik ebben a földi létben általa élnek!

Az idei adventben sok, más években megszokott program el kellett maradjon és karácsonykor is hasonlóan lesz, de örülünk, hogy egyáltalán a templomban hallgathatjuk Isten Igéjét!

Szeretettel hívunk mindenkit a december 24-én este 6 órakor, valamint december 25., 26. és 27-én karácsony I., II., III. napján de. 11 órakor kezdődő ünnepi istentiszteletekre. Vendégünk lesz és ígét hirdet Bancea Mátyás III. éves teológiai hallgató.

Áldott, békés karácsonyi ünnepeket kívánunk, szívünkbeli zengjen, hogy „dicsőség a magaságos mennyekben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!”

Adjon a Mennyei Atyánk egy jó egészségben eltöltendő reményteljesebb új évet!

UNGVÁRI BARNA-ANDRÁS
REFORMÁTUS LEKIPÁSZTOR

Rendhagyó karácsony

Mi lenne, ha ez a karácsony más lenne, mint a tavalyi? Mi lenne, ha az idén nem a bevásárlóközpontok soraiban tülekednénk még szenteste délelőttjén is? Mi lenne, ha nem azon agyalnánk a karácsonyi asztalnál, kit nem hívtunk fel a rokonok közül, aki pedig elvárja... Ha egyszerűen csak hagyánánk megtörténni? Nem könnyű, az igaz. Mert nem könnyű a saját szokásainkkal szakítani. De kezdetnek játszottunk el a gondolatot. Tényleg, mi történe?

Valószínűleg semmi különös. Talán az ünnepi vacsorán nem volna ötödik fogás és háromféle desszert. De ki tudja, lehet, hogy a szeretteink ennek ellenére ugyanolyan jól éreznék magukat. Sőt,

talán egy fokkal felszabadultabban, mert nem kellene kötelezően végigenni a karácsonyi menüt, hogy a testét-lelkét beleadó háziasszony meg ne sértődjön.

Aztán itt van az ilyenkor kötelező ajándékozás. Figyeljük meg, hogyan működik. Az ajándék szívből jövő gesztusa helyett korrektség és üzleti szellem uralkodik. Amennyit mi kapunk, annyit illik visszaadni. Akitől nem kaptunk, annak mi sem adunk - elvégre nem is várhatja el. A lelkiismeretünk így nyugodt lehet. (De vajon az ingyen kapott jó szót, mosolyt és biztatást hogyan tudjuk leltárba venni?) Közben elfeledkezünk arról, hogy az ajándék épp attól ajándék, hogy elvárástól, vis-

zonzástól független. Szabad, szeretetből áradó gesztus.

Érdeemes emlékeztetnünk magunkat az első karácsonyra, minden karácsony ősképeire és vonatkoztatási pontjára. Mi történt akkor? Mária szülése közel van, de hiába zörgetnek itt is ott is, szállást nem kapnak sehhol. Kimerülten, talán elveszette bándukolnak Józseffel. Aztán mégiscsak reménykedni kezdenek látva egy pajtát vagy istállót, ahol talán meghúzhatják magukat. Az állatok befogadóbbak az embereknél. Ott végre megszülethet a kiseded. Sötét van, csak a csillagok világítanak. Az örömhír megosztásért kiált, de az angyal először nem királyoknak, a kor legkifinomultabb embereinek mondja el az örömhírt, hanem a mezőn éjszakázó pásztoroknak. A pásztorok és az állatok az istenember első tanúi és látogatói.

Az Isten Fia a legsebezhetőbb, legemberibb körülmények között öltött testet azon az éjszakán. Váratlan ajándékként, viszonzást nem várva.

Egy névtelen szerző gondolatait szeretném megosztani a kedves olvasókkal:

"mindig azt mondjuk, de jó volt régen. Keressük a régmúlt karácsonyok ízét, illatát, rajongunk a retró díszekért, régi mesekönyvekért. Keressük a nagy süti-jének

a receptjét, és úgy egyáltalán, szeretnénk egyszer, csak még egyszer érezni azt a vágyott, boldog érzést. De mit is keresünk igazából? Tényleg a régi dolgokat, vagy inkább azt az összetartást, szeretetet, ami akkor még sokkal jobban megvolt az embereken?!

Azt, hogy gyerekként egy hatalmas almának, vagy egy aranypapírba csomagolt diónak is mennyire tudtunk örülni. Vagy amikor este elázva, még mindig kint szánkóztunk, és boldogok voltunk? Hogy imádtuk a legegyszerűbb ételeket is, mint a sült krumpli kacsaszírral, hagymával, töpörtyűvel! De együtt ettük, nem pedig egymás mellett. Nem volt puccos hamburger, és boldogok voltunk nélküle. Ma, amikor roskadoznak a boltok a százféle szaloncukortól, miért nem érezzük ezt a régi, boldog érzést?

Talán mert hiába az ezerféle étel, ha szanaszét a család, hiába a drága ajándék, ha nem szívből adjuk, és hiába minden, ha a legfontosabb, az összetartás nincs meg az embereken. Ott ragadt valahol a múltban.

Ma csillogó a karácsony. Csillog a lakás, díszítve a városok, a boltok, és tényleg minden. Ömlik ránk az ál-boldogság, és hogy „legyél boldog” mert karácsony van!

Csak egy valami nem csillog, a lelkünk. Rohanunk, és közben épp

ezekre a „régii vágyott” dolgokra nincs időnk. Azokra a krumpli-evős, beszélgetős estékre. Amikor nem kellett tévé, internet és egyéb luxus a boldogsághoz...

Mindannyian a gyermekkorunk emlékeit szeretnénk vissza, hacsak egy percre is. És ugye, hogy nem arra a babára, vagy kisautóra vágyunk, amit akkor kaptunk, hanem az érzésre, amit akkor éreztünk. Nem volt sok ajándék, de megbecsültük, és odafigyeltünk egymásra. Nem csetten, nem telefonon, hanem szemtől-szemben, lélekkel.

Hát ezt keressük mindannyian, a régi idők hangulatát, a gondatlan, talán szegényes, de boldog gyerekkorunkat. S úgy érezzük, így karácsony környékén talán egy kicsit újra átélhetjük, hiszen ez csak rajtunk múlik. Igen, haladnunk kell a korral, de a szívünkben megőrizhetjük és tovább adhatjuk ezt az érzést. Mert a karácsonyi csoda létezik, de ez nem a boltokban, hanem a szívekben keresendő".

Kívánom, hogy az idei karácsony ennek fényében érkezen otthonainkba, szíveinkbe. Áldott karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok mindenkinek!

NÉMETH TIMEA BARBARA
KÖZSÉGI KÖNYVTÁROS

1 SÁMUEL 22, 23 A "MARADJ NÁLAM, NE FÉLJ..."

Maradnál nálam karácsonyra?

Adventi időben járunk, az advent, mint tudjuk, mindannyiunk számára a készülődés, a várakozás, a keresés időszaka. Adventkor kicsit mindannyian összeszedjük magunkat és keressük azt, aki igazán szeret, aki nálunk akar megszállni, aki velünk akar lenni, akinek azt mondhatjuk: maradj nálam, ne félj. Más időkben, más korokban másképpen készültünk az adventi időszakban a karácsonyra. Egy olyan karácsonyra, amelyben többet vásároltunk, többet utaztunk, több helyen megfordultunk és több emberrel találkoztunk. Talán mindannyian emlékezünk azokra a havas gyermekkori pillanatokra, amelyek a szívünkben advent és karácsony igazi emlékeit jellemzik. Talán emlékszünk a cipónk alatt ropogó hó hangjára mikor szenteste otthonainkból elindultunk, hogy megérkezzünk egy-egy templomba, ahol mintegy kiabrázolván a jászolban megcsodálhattuk a megszületett Úr Jézust. Ma könnyebb azt mondani, jöjjön ő hozzánk, ma vállalható az, hogy akár

maszkban, gumikesztyűben lépjen be otthonainkba, mert mi félünk, mi rettegünk, pedig ő azt mondja: ne félj.

Néha elgondolkodik miközben az autóban ülök, mi lenne, ha a rádióban elhangzó sokat hallott mondat mondanivalója teljesen más helyzetképet, szöveg szerkezetet tárna értelmünk elé. Hiszen mondhatná ezt is napjában

ötször, tízszer vagy százszor: "emberek fogjatok össze, emberek tegyetek jót, emberek szeressétek egymást!". Talán minden megváltozna, talán a világ jobb hely lenne, de szomorú tapasztalni, amint egyre nagyobb szükségünk van a félelemre, mint az összefogásra és a szeretetre. Nézzünk szét egy pillanatra magunk körül, szereteteink körül, mit látunk? El-

maradt az otthonba belépő gyermek és szülő közti kézfogás, ölelés. Elmaradt a másik településen lakó nagymama, nagytata meglátogatása. Elmaradnak a közösségi alkalmak, mint ahogyan elmaradt a lelkész kézfogása is a templomokban egyre ritkábban megmutatkozó gyülekezeti tag és lelkész között. Egy ilyen hideg és rideg adventben kérjük, maradj nálam, ó Úr Jézus, ne félj.

Hadd zárjam gondolataimat és egyben figyelmeztető üzenetemet következőképpen: ha az Úr Jézus mondaná nekünk: maradj az én megsegítő, átölelő, felemelő karjaim között, majd hozzá tenné, ne félj, a ma embere vajon mit tenné? A legfontosabb és kérlek magadnak válaszd meg, te mit tennél?

Áldott várakozást, lelki felkészülést kívánok, egy békés szeretettel teljes karácsonyi ünnepeket!

BARTI FERENCZ - RÓBERT
BIKALVI
REFORMÁTUS LEKIPÁSZTOR

„Szórd szét kincseid - a gazdagság legyél te magad.
Nyüdd szét díszeid - a szépség legyél te magad.
Feledd el mulatságaid - a vígság legyél te magad.”
(Weöres Sándor)

A csodálatos isteni szeretet

Mit ér az élet, ha elveszítjük? Az emberi élet akkor szép, ha a szeretet nyújtja felénk ajándékát. A vele való találkozásunk teszi értékessé életünket. Azért élünk, hogy szeressünk és szeressenek. Bőjte Csaba atya arra szólít fel, hogy egymásból szeressük ki a szépet, a szeretetet, a boldog embert.

Merjük elfogadni az életet úgy, ahogy jön.

Merjünk szembenézni a világgal, melyet a járvány gyötör.

Merjünk szembenézni azzal, akit évek óta kerülünk vagy utálunk.

Merjünk szembenézni önmagunkkal.

Ha Isten valamit elvesz, cserébe valami szebbet, értékesebbet akar adni. Példa rá személyes életem, a márciusban velünk történtek. Karácsonykor Isten is kiszolgáltatta magát, vállalta a sebezhetőség kockázatát. Mindennél fontosabb jó hírt hozott a földre: **Ember, szeretlek téged!** A boldogság tartományába nem a tudomány, nem a művészet, nem a gazdagság kapuján léphetünk be, hanem a szeretetben. Krisztus eljött közénk, de az emberiség nem indult el igazán feléje. Krisztus nem hagyott el minket, mi hagytuk el őt. Ő most is köztünk van, mert „Élő Isten”.

Minden karácsony felszólítás az újjászületésre. Ő ma is újra meg akar születni kedves testvérem a te szívedben is. Befogadod-e Őt? Helyet adsz-e neki szívedbe, életedbe? Észleled-e, hogy nem csak külső, hanem belső szükségállapot van, amit esetleg nem is érzékelsz? Bíz rá magad Jézusra, nyisd meg szíved ajtaját előtte, engedd, hogy idén karácsonykor a te szívedben, a te életedben is megszülethessen. Azt kívánom, hogy Krisztus születése hozzon minden falusfelem szívébe vágyat a hitre, a szeretetre és a reményre.

A minden embert szerető Isten adjon kegyelemben teljes karácsonyi ünnepeket és új fénytel teli, áldott, békés, boldog új esztendőt Uzon község minden lakójának.

Bízunk Újra Életünket Krisztusra! B.Ú.É.K!

PÉNZES KLÁRA NYUGALMAZOTT TANÍTÓNŐ

Nagyapa tányérja

Egyszer volt egy jómódú család, ahol anya, apa, nagypapa, és egy gyerek élt együtt egy fedél alatt. A családi étkezések mindig közösen, az asztalnál zajlottak. Karácsonykor mindig szép terítő, friss virág, és drága étkészlet került az asztalra, úgy, ahogy illik.

A nagypapa már öreg volt, reszketett a keze, sokat betegeskedett. Ezért kilötyögtette az ételt a drága asztalterítőre. Rossz szemmel nézte ezt a menyé, és ezért korholta az idős embert. Karácsonykor azonban megelégette a dolgot, és nem engedte a családi asztalhoz ülni. Így a nagypapa a sarokban ült le egy sámlira, ölbe vette a tányérját, és úgy evett.

Egy óvatlan pillanatban azonban kiesett az öléből a gyönyörű tányér, és tartalmával együtt leesett a konyha kövére, ami darabokra tört. Nagyon mérges lett az asszony, és a férje is, hogy a drága étkészletből eltört egy tányér, amit nagyon sajnáltak. Rá is ripakodtak az idős emberre az ügyetlensége miatt. Ezért karácsony másnapján elővettek egy csorba, megkopott cserépedényt, és az volt a nagypapa tányérja.

Ő nem ellenkezett, beletörődött a sorsába, és elfogadta az ócska holmit. Finom vacsora került bele, a nagypapa pedig könnyes szemmel evett. Szeretett volna ő is az asztalnál ülni a családjával. Újra megisméltódott az eset. Ez a kopott kis cserépedény is kiesett a nagypapa remegő kezéből, és ripityára tört össze a konyha kövén.

Az anya már készült, hogy ismét leszidja a nagypapát, amikor felugrott az asztaltól a gyermekük, és odasietett a cserepekhez. Elkezdte összeszedgetni óvatosan, egyenként. Erre az apja ráripakodott, hogy üljön le.

A gyerek ránézett, és azt felelte.

– Nem ülök le. Összeszedem, és összeragasztom a cserepeket, hogy amikor ti lesztek öregek, akkor ti is ebből a tányérból egyetek!

(ISMERETLEN SZERZŐ)

Mégis-ünnep

„Veszélyben a karácsony!”, dübörgött a fejemben egy fiatal szolgatársam gondolata néhány hónappal ezelőtt. Mi lesz így, hogy merjünk szervezni, alkalmakat tartani? Mi lesz a gyülekezettel, milyen lesz az ünnep a megszokott formák nélkül?

Lassan-lassan hozzászoktunk a félelemhez. A féltéshez, folyamatos aggodáshoz, a megváltozott körülményekhez, átírták az új szokások a gondolkodásunkat, de talán a lelkiállapotunkat is. Elém került Isten igéje Jeremiás próféta siralmainak könyvéből: „Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma: minden reggel megújul. Nagy a te hűséged!” (Jer.Sir. 3,22-23)

Ahogy közeledik az ünnep, az elmúlt évre visszatekintve rá kellett jönnöm, hogy ez egy mégis-év volt. Mégis kinyitották a templomot. Mégis lehetett istentiszteletet tartani. Mégis találkozhattunk, mégis elkezdhattuk tervezni a karácsonyt. Mégis sikerült megélni a közösség erejét, az itt tapasztalható szeretetet. Mégis összefoghattunk, mégis elindulhattunk. Mégis lesz karácsony. Más lesz, mint eddig, de lesz. Nem az elképzeléseink szerint, mert azokat az elmúlt év bőven átírta. Nem úgy, ahogy megszoktuk, de **MÉGIS** lesz. Ez pedig egyedül annak köszönhető, akinek az irgalma minden reggel megújul. Aki minden ellenére **MÉGIS** az ő szeretetével halmoz el bennünket. Aki átvezérelt ezen az éven, aki mindvégig velünk volt. Akkor is, amikor zárva volt a templom. Akkor is, amikor szenvedtünk, a veszteség fájdalmával küzdöttünk, vagy nagyon aggódtunk valakiért. Akkor is, amikor elfordultunk tőle, mert úgy éreztük, ennek nem így kellene lennie. Ő **MÉGIS** velünk volt, és megígéri, hogy velünk is marad. Általa lehet tehát **MÉGIS** reménységünk, bízhatunk, reménykedhetünk, meríthetünk erőt.

Ezzel a **MÉGIS-bizalommal** teljes, áldott **MÉGIS-karácsonyt** kívánok mindannyiunknak!

GÁL ADÉL,
LISZNYÓI

REFORMÁTUS LEKIPÁSZTOR

Visszaemlékezés volt uzoni családokra

Tóth Rózsika néni - férje után Buzsi - még életében ismertem, sőt, a munkahelyem szomszédságában lakott családjával. Többször megfordultam portájukon az évtizedek során. Rózsika néni mindig kedvesen fogadott, arcán sohasem láttam morcoságot. A szeretet, ami benne volt embertársai iránt, már szülőházában hozzánőtt, ugyanis tizenegy gyermekes családból származott (ő 1921-ben született), ahol ő volt szülei tizenegyedik gyereke és az egyetlen kislány a tíz fiú testvére mellett. Így a szülőknek és fiú testvéreinek ő volt a szemük fénye.

Szülei egyszerű földműves emberek voltak, a gyerekeiket is munkára tanították, a családtagok apraja-nagyja minden munkából kivette részét, úgy a földeken, mint a háztáji gazdaságban. Tavasszal szántottak-vetettek, nyárvégével, ősszel jött a termények betakarítása.

Az őszi betakarítás után a nyáron megtermelt szénát raktározták, pityókát válogattak (a burgonya székely megnevezése), a cukorrépat tisztították, vermették, téli estéken kukoricát bontogattak. A kisebb gyerekek a kukorica csomó tetejére másztak, ott játszadoztak, a nagyobbacska fiúk a felnőttekkel dolgoztak és egész estét betöltő jó hangulatban énekeltek.

A régi uzoni családok kalákába is jártak, szomszédokhoz, barátokhoz, rokonokhoz. Közel olyan volt egy-egy utca, illetve a faluközösség, mint egy nagy család. Az emberek szeretetben éltek, tisztelték, segítették egymást, és mindenki haladott.

Kárpátaljai testvéreinktől halalom, hogy ez a szokás náluk ma is létezik. Például egy-egy településen nagy kultusza van a szilvalekvár főzésnek, kukorica fosztásnak, így szerre veszik a házakat, mindenki segít mindenkinek. Uzonban, a székelyföldi falvakban a lányok, nők egyéb kézműves munkával is foglalkoztak, ilyen volt pl. a szövés, fonás, varrás, a mindennemű kelme házi elkészítése a család számára.

Rózsika néni korán megtanulta édesanyjától a kézműves mestersegeket, legkézenfekvőbb volt neki a szövés a különböző formáival, amit házassága után is folytatótt. Mivel sok gyerekes családban született, nagyon szerette a közösséget, amikor nagyobbacska lány lett, részese volt a múlt század elején is létező uzoni kulturális életnek. Ilyen volt a színjátás, az énekkar, sőt, még tánciskola is létezett. Lehetőség volt a fiataloknak nemcsak a munkára, hanem a szórakozásra is.

Abban az időben Uzonban élt egy Binder Tibor nevezetű táncoktató tanár, az akkori fiatalokat mind ő tanította a székely-magyar

TÓTH - BUZSI RÓZSIKA NÉNI AZ I. VILÁGHÁBORÚS EMLÉKMŰNÉL
FORRÁS: VERES IBOLYA

táncok elsajátítására. A régi Uzonban ünnepek alkalmával az előadásait az úgynevezett „berekben”, a Feketeügy gátja melletti füves, nyárfás, gesztenyes ligetben tartották, ahol sok mulatságot rendeztek akkortájt.

Tóth Rózsika néni 1943-ban kötött házasságot ifj. Buzsi Sándorral, aki szintén tízgyerekes családból származott. Két lányuk született, Éva és Ibolya. Rózsika néni a családi teendők mellett tovább folytatta a sokrétű szövőmesterséget, szőtt rongyszőnyegeket, törülközőket, abroszokat, edénytörlőket, egyebeket is. Sőt, nemes munkát is vállalt, Lőte tanító nénival szőttek sok-sok székelyruhának való tradicionális kelmét az uzoni általános iskola részére, valamint saját használatra is. Rózsika néni lányai is szívesen ültek a szövőszékbe, tanulni a szövés csínját-bínját.

Lányuk, Ibolya ma is visszaemlékszik ezekre az évekre, és az akkor szőtt, úgynevezett stafirungját még ma is szívesen veszi a kezébe.

Az édesapa, Buzsi Sándor (született 1918-ban) is korán megtanulta, hogy mit jelent a munka, már fiatalon kitanulta a kőműves mesterséget egy Kraighero nevezetű mestertől Sepsiszentgyörgyön. A brassói vasúti társaságnál dolgozott és innen is ment nyugdíjba. Fiatalkorában főállása mellett még sok más munkát is vállalt, meszelést, kemencék építését, kútkarikák és lépcsők elkészítését. A fizikai munka mellett a házaspár Uzon kulturális életében is részt vállalt, ilyen volt a színjátás is a tanügyi káderekkel együtt. Mind emellett Sanyi bácsi jó hírnévnek örvendett, merthogy értette és művelte az esküvői ceremónia fő lebonyo-

lítójánaki, a vőfélynak a szerepet, amit szívvel-lélekkel végzett hosszú éveken át. Nem kevésbé a sportot is szerette, az uzoni futballcsapat körében is tevékenykedett, több falusfelével együtt, mint Szentpáli Géza, Verzár Jenő, Sipos Jenő.

Mindezen tevékenységek mellett az Uzoni Református Egyház férfidalárdájának is aktív tagja volt élete végéig. Sanyi bácsinak igen sok tevékenysége mellett a családjára is volt ideje, mindig jó hangulatot varázsolt családjában, szerette a békességet. Lányuk, Ibolya – férjzett Németh – elmondása szerint: „szerényen éltünk, de boldogan. Sokszor eszembe jutnak a régi téli esték, amikor az asztal körül kártyáztunk, énekelünk, táncoltunk, szüleink sokat meséltek a régi időről, amit lányokul szívesen hallgattunk. Most is, nyugdíjas éveimben sokszor visszagondolok a szép gyerekkoromra, és hálás vagyok szüleimnek ezért”.

Éva és Ibolya szülei, különösen az édesapa korán meghalt, mindössze hatvanhét éves korában, 1985-ben. Édesanyjuk túlélte férjét, ő nyolcvanöt éves korában, 2006-ban ment el a soha vissza nem vezető nagy útra. Jövő esztendőben, 2021-ben lenne száz éves.

A fentebb említett néhai házaspár életéből is kitűnik, hogyan éltek elődeink, lám: „szegényen, de boldogan”. Összetartás és szeretet volt a családokban, nem hódoltak a divatnak, a maguk munkája által teremtett javakból éltek, szeretetben.

Mindazon volt uzoni lakósnak, akik ilyen példásan éltek, mint a fent említett házaspár, legyen örök nyugodalmuk az anyaföldben.

Hiszem azt, hogy mindazon uzoni családok, akik gazdasági, társadalmi, kulturális munkájukat adták szűkebb pátriájukban, előrébb vitték nemzetünket. Mi, maroknyi székelyek valójában egy nagy családba tartozunk. Úgy-e? Mi „egy vérből valók vagyunk”.

Szeretettel kívánok minden falusfelemnek, az elszármazottaknak is, az Uzon községhez tartozó falvak lakóinak, békés, boldog karácsonyt, Istentől áldott boldog új esztendőt!

VERES IBOLYA,
2020. NOVEMBER 24., UZON

Ady Endre

Karácsony

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.
Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.
A templomba
Hosszu sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.
Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna,
szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászzkodni,
De jó volna megnyugodni.
De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretetlenben üdvözülni.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
És a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

Úton, de merre?

Apánk 1942-ben az egyetemei tanulmányait abbahagyta, ilyen-olyan munkát keresett, de inkább apja segítsége tartotta őket el. Kislányuk, Ildikó 1942 decemberében megszületett, ekkor egy ideig Pestszenterzsébeten laktak egy szerény bérelt lakásban,

Benke János jobbnak látta hazatérni Erdélybe, ahol aztán megkapta a katonai behívóját. Kisilván magyar határőrség állomásozott, a fűrésztelep a magyar honvédségnek dolgozott. Apánk, mint karpaszományos honvéd ott kapott beosztást, mert 1942-ban Budapesten elvégzett egy átképző tanfolyamot, faipari és fakeres. kedelmi képesítést szerzett, a vizsga követelményeinek (a bizonyítvány szerint) jól megfelelt. Így kerülhetett ilyen beosztásba honvédként egy fűrésztelepre. Valójában a marosvásárhelyi tűzérkekhez tartozott, önkéntesként, saját lovával oda sorozták be. Nem tudom, hogyan vihette családját oda magával, de tény, hogy édesanyánk és kislánya, Ildikó is ott voltak együtt. Kisilva Beszterce-Naszód területén van, hajdan vegyes: román-magyar-német-zsidó lakosság élt ott. Erdőkitermelés zajlott, a Magyar Királyi Beszterce Erdőhivatal felügyelete alatt, a fát az Ilva-völgyi erdei vasút, a Regna erdőkitermelő vállalat szállította el. Ott dolgozott apánk az irodán. (A Kisilva-Óradna vasútvonal 1890-ben, a Monarchia idején épült, ma is ezt a vonalat használják. 1944 tavaszán a várandós édesanyánk Sepsiszentgyörgyre utazott, ott születtem meg én, majd hamarosan visszatért két kislányával Kisilvára. Anyósa nem tudott megbékélni a menyével még ekkor sem, nem tudta elfogadni, akkor se állt melléje, mikor fia elhagyni készült feleségét a három gyermekével.

1944 augusztusában titkos tárgyalások után Mihály, a fiatal román király letartóztatta Antonescu marsallt, felmondta a szövetséget a németekkel, és szabad utat adott az oroszoknak. Bár a román fegyverszüneti küldöttség csak szeptember 12-én írta alá Moszkvában a szovjetek által diktált fegyverszüneti egyezményt, az orosz csapatok már augusztus 26-án megjelentek az Úz-völgyében, ezzel megkezdődtek a harci cselekmények Észak-Erdély területén. A németek, akik arra a hírre,

hogyan a Vörös Hadsereg átlépte a román határt és nyomul előre, kivonultak a román fővárosból, hátráltak Erdélyen át Magyarországra felé, hogy ott összeszedjék erőiket és felvegyék a harcot az oroszok ellen. A román-szovjet ki-egyezés hírére a Kisilván állomásozó honvéd egység is szedelőzködni kezdett, vagonokba csomagolt és indult, felajánlva a civil alkalmazottaknak is néhány vagonot a menekülésre. Augusztus 23-án Kisilván, a fatelepen valamilyen bankett volt, ekkor értesültek az ott levők az átállásról. Az oroszoknak olyan híruk voltak, hogy előlük csak a menekülés lehetett az egyetlen biztos megoldás a polgári személyek részére. Hamarosan a szovjet és román hadsereg Erdély egész területét megszállta, a helyén maradt magyar lakosság ellen szeptember végétől a román katonaság, csendőrség, irreguláris fegyveres alakulatok sok helyen a helyi románság segítségével megtorló akciókat, gyilkosságokat követtek el. A kisilvai hadtestnél szolgáló Kovács csendőr őrmester (magyarországi volt), segítette a Benke családnak vagonhoz jutni, ám apánkat visszahívták eredeti állomáshelyére, Marosvásárhelyre. Az átállás hírére kézhez kapott parancsot nem teljesítette, ettől kezdve katonaszökevénynek számított. Mikor a garnizon Kisilváról elindult, ő is ott volt a vagonban családjával. Értesítette Besztercén tartózkodó nővérét, Micut, aki ott tanárként éppen pótvizsgáztatott, hogy elindultak, ő mit tervez, hogyan dönt? Nem volt kétséges, hogy Micu sem várja be az oroszokat, barátja, Bartha Ödön (Dönci) ezredes (csíkszeredai székely tiszt volt) beosztásának köszönhetően később a Benke családnak is segíteni tudott. Szüleim állandó lakhelye mindeddig Sepsiszentgyörgy, Szabadság utca 30. volt, 1944 őszéig ideiglenes lakhely Kisilva, édesanyám 23 éves, két kisgyermek anyja, apánk 24 éves, katonaszökevény státusszal.

Megy az élet, jó az élet

A Magyarországon és Észak-Erdélyben a kitelepítésért Kisbarnaki Farkas Ferenc vezérezredes felelt, a parancs az volt, hogy aki menni akar, civilek, családok,

azoknak segít a honvédség. A honvédség menekülése elsőbbséget élvezett, a civilek menekülési hullámában a katonasághoz hasonló szervezettség nem volt, inkább az egyházak próbálták összefogni a minden irányból hullámban érkező civil menekülteket. A kisilvai menekültek úticélja Szombathely, az ország legnyugatibb határállomása volt. Odáig kellett eljutniuk. A félig katonai, félig civil szerelvényt út közben többször bombatalálat érte, csak egy új szerelvény beállításával volt folytatható az út. Édesanyánk megbetegedett, Ildikó himlős lett, a katonáknak főzött napi egyszeri ellátmányból adnak nekünk is két felnőtt adagot. Hírt kaptak Micuról, ő Kolozsvárról indult ezredes barátjával. Jól benne jártak a szeptemberben, Kisilvától Szombathelyig az út már három hete tartott, még messze volt a biztonságos megérkezés.

A Romániából kivonuló német légierő Magyarországra települt át, ezért a szövetségesek, az angol-amerikai repülők a szovjet hadierő előrevonulását bombázással segítették. Volt, hogy a megadott célpontok helyett a zsúfolt városi utcákon oldották ki a bombájukat. Közben nem egyszer a civil konvojokat is lőtték, ilyenkor az emberek leugráltak a vagonból, az árkokban kerestek menekülést, a gyerekeket testükkel takarták be a szülők. Szentesenél a nyílt pályán egy hétig állt a vagon, elsőbbséget csak a katonavonatok kaptak. Az újra elindulást senki nem jelezte az embereknek, csak meglódult a szerelvény, és három honvédet, akik éppen átbújtak a vagon alatt, szabályosan kettészelt. Tamásiban is állt a szerelvény pár napot, ott civilekhez szállásolták be a gyerekes anyákat. (Édesanyám 1985 nyarán nálunk vendégeskedett Bonyhádon, a kérésére elvittük a közeli Tamásiba, de a település annyira megváltozott, hogy nem ismerte fel, hol is töltötte azt a pár napot velünk.) Az úti cél Zirc volt, ott rekvirálás kezdődött, a hatóság elrendelte a civilek beszállásolását családokhoz. Mi a Bognár családhoz kerültünk, egy szobát kaptunk néhány napig ennél a gazdálkodó családnál laktunk. Engem, 1944. november 8-án ott keresztelt meg a Cisztercita Apátság templomában egy református táborigazgató az unitárius hitben. (A keresztelő levelet még el is juttatták Kolozsvárra az unitárius püspöki hivatalba december 10-én) Édesanyánk az esküvőjüket

megelőzően ú.n. reverzálist adott, ami szerint a születendő gyermekek nemre való tekintet nélkül az apjuk vallását kapják. Apánk pedig unitárius volt. Így aztán mind a hárman az unitárius keresztséget kaptuk.

Keresztszülőknek az éppen Kolozsváron tartózkodó édesanyám nővérét, Gizi nagynénemet és férjét, Bartha Jánost írták be. A zirci napok édesanyám emlékeztetése szerint nyugalomban teltek, befogadó család gyermekei örömmel fogadtak, velem ugyan játszani nem tudtak, de a két éves Ildikó mindenben részt vett. Lassan a tél felé haladtunk, a továbbjutás reménye egyre távolodott. Apánk nővére, Micu is betoppant, majd megjelent egy hajdani katonatárs, Dobai Sándor, hozzánk csatlakozott, és azzal a tervvel állt elő, hogy Sopronnál kell átmenni a határon, rögtön indulni kell. Az oroszok nagy erővel haladtak előre, nem volt tanácsos tovább várni. Szekérrel jutottunk el a januári hóban Sopronba, Suhajda főhadnagy (Dönci bajtársa volt) felesége fogadott be minket, tüzelő, ennivaló nem volt, egész nap a dunyhák alatt feküdtünk. Pár nap után Dönci szerzett egy szobát az evangélikus esperesnél. Már szinte semmi személyes holmink nem volt, csak a legszükségesebb maradt, bútoraink, és a többi holmi Zircen maradt, odáig tudták csak a vagonban szállítani. A soproni gyakori bombázások alatt a pincébe menekültünk, mi gyerekek némán túrtunk mindent, nem sírtunk. Édesanyánk terhessége nehezítette a helyzetet, ilyen körülmények között csak a küret jöhetett szóba, egy menekült erdélyi orvos végezte el, nem pénzt kért, hanem meleg, téli ruházatot. A beavatkozás következménye egy súlyos fertőzés volt, anyánk kórházba került, Micu gondozott, vigyázott ránk. Apánk katonai segínyt kapott Dönci közbenjárására. Sopron többszöri szőnyegbombázást élt át, angol és orosz bombák hulltak, légiriadókör egy kis bőrönddel, melyben egy napi étel volt, szálladtak velünk a felnőttek a pincébe. Mikor felhangzott a rádióból: „Légiveszély!, Pécs-Sopron”, már hagyni kellett mindent, és sietni le a pincébe. 1945. március 4-én élte át a város a legnagyobb légitámadást, Bécsúj hely-Sopron-Szombathely közlekedési útvonalat, és ipari létesítményeket bombáztak a Liberátorok, brit-amerikai légierő berepülése volt.

Ez volt Sopron utolsó és egyben legnagyobb bombázásának napja, 372 bomba hullott a városra és környékére. 1800-3000 közöttire teszik az áldozatok számát. Napokig temették a halottakat. (Az amerikaiak pusztaszozákosából azt is megtették, hogy az Alföldön, Hajdúböszörmény határában nyugat felé hajtott gulyát egyszerűen legéppuskázták a repülőőről. Ott aztán óriási tömegsírba temették el az állatokat.) Egy alkalommal a katonai élelmiszer raktár telitalálatot kapott, az élelmiszer csomagok tartalma összekeveredett, apánk ilyen zsákmánnyal érkezett: rizs, cukor, üvegszilánk, lókolbász összekeveredett, minden együtt volt. Veszprémben is készülségekben voltak a magyar bombázógépek, de Szombathelyre már nem jutott légvédelem. Ezekben a napokban a soproni és szombathelyi bombázás lezárta a magyarországi légi háborút, a nyilas kormány már nem rendelkezett semmilyen légi védelemmel. 1945 húsvét nagypénteken (két év múlva éppen ezen a napon hal meg Benke János nagyapánk Sepsiszentgyörgyön,) a lebombázott, kiégett, elpusztított Sopronból indultunk szekérrel Ausztria felé. Ekkor már március 22-én délnémetországi és osztrák célpontok ellen indult légi támadás, mi ennek közepében haladtunk tovább. Mindnyáján a határ átlépésére feljogosító két nyelvi úti okmányt kaptunk: Ausweis-Igazolvány, Németországba áttelepített M.kir.3. honv.ker.pás (honvéd kerületi parancsnokság) alakulathoz tartozó részére, keresztneve Éva, vezetékneve Benke, rendfokozat, helység, kerület: -, született 1944. VI. hó (téves adat!) 12. nap (ez is téves) szül.hely Sepsiszentgyörgy, Megjegyzés: egészséges, nem tetves. Kiállító: Magyar személygyűjtő állomás (Personalsammelstelle) Linz, sorszám 11.781, anyuáé 11.783. Dátum: Sopron, 1945. III. 28. Édesanyánk minket, kettőnk egy babakocsiban tolt át a határon, igyekezett tartani a lépést a szekérel, félve a lemaradástól a zuhogó esőben. Rajtunk egy hatalmas ruhacsomag, bebugolyálva feküdtünk összebújva, a kocsin fityegett a bilink. A szekér a gyalogmenekülők hosszú sorába keveredett, ordibálás, több nyelven, lökdösődés közepette haladtunk.

- folytatás a 12. oldalról -

Attól kezdve egy hónapig szüntelenül úton voltunk, csak éjszaka, mert nappal rejtőzködünk, ahol lehetett. Bécsújhelyen (Wienerneustadt) újra szőnyegbombázást kaptunk, hátunkban az oroszok, előttünk az amerikaiak, a civilek között menekülő német Tigris tankok, veszély esetén ugrás az árokba, szüleink valósággal bedobtak, ránk feküdvé védtek a repeszekről. Anyu azt mondta, soha nem sírtunk, ha volt vizünk, ittunk, ha volt ennivalónk ettünk, ha volt szállásunk, ágyban aludtunk. Micu és az ezredes, Dönci is velünk volt. Egyik osztrák településen betért egy üres házba, ahonnan pár órával azelőtt menekült el a család, a vacsora még ott volt az asztalon, érintetlenül. A házban minden a helyén volt, minket megfürdettek, lefektettek, mintha a saját otthonunkban lettünk volna. Éjjel három órakor légiridó volt, édesanyánk és Micu felkaptak minket, a legközelebbi óvóhelyre rohantak, a család elszakadt egymástól, az óvóhelyről két napig nem jöhettünk ki, csak akkor talált meg apánk. Indultunk tovább, mi, gyerekek ültünk édesanyánkkal a szekéren, a többiek, apánk, Micu, Dönci gyalog a szekér mögött haladtak. A helyiek rémülten nézték a menekülteket, szállást nem adtak, sokszor aludtunk az erdőben a szekér alá bújva. A német tankok ellepték az országutakat, egyszer egy tank belerohant a szekerünkbe, elől a bakon ült apánk ölében a nővérem, Ildikó, a lökés olyan erős volt, hogy Ildi beesett a lovak közé. Az okos állatok megálltak, Ildit kiszedték a lábuk alól. Később szekér se volt már, a németek a lovakat egyszerűen elvették a civilektől, fegyvert szegeztek Dönci tisztiszolgájára, aki a lovakat hajtotta. A szövetséges magyar ezredes személye se jelentett már védelmet, egyszerűen levették róla a bőrkabátját, melyen a rangjelzése is rajta volt. Ő egyébként már akkor súlyos beteg volt, májrákban szenvedett, Bajorországba érve meg is halt.

Alsóausztria (Niederösterreich) egyik kisvárosa, Gros Gerungs közel esik a bajor határhoz. Néhány évvel ezelőtt egy barátnőnk jóvoltából minket is vendégül láttak az ő barátai. A kedves házaspár, Renate és Maximilian bemutatták városukat, kivitték a helyi temetőbe is, hogy megmutassák egy tragikus sorsú magyar család sírhelyét: egy éde-

sanya a két gyermekével tífuszban megbetegedett 1944 késő őszén, a tömeges civil menekülés idején, ott elhunytak, és a helyi temetőben pihennek. Akkor elmondtam vendéglátóinknak, hogy minden biztonnal ezen az útvonalon haladtunk mi is az oroszok elől, lehet, hogy ez a család is útítársaink között volt. Nem tudtam a sírhelytől elszakadni, mert úgy éreztem, itt sorstársaink nyugszanak, lehettünk volna akár mi is.

Bajorországban, közvetlenül az osztrák határ után, egy Eggenfelden nevű városkában, Münchentől hatvan km-re történt a civil menekültek elosztása, ott egy nagy amerikai katonai tábor is berendezkedett már. Mi egy tanyán kaptunk elhelyezést. Micu elvált tőlünk, ő Feketeerdőn kapott ápolónői munkát egy katonai kórházban. Esténként a katonák kávéházban zongorázott élelemért és némi fellépti díjért. 1945 májusától októberig ezen a tanyán éltünk. A tanya elhanyagolt, gondozatlan épületében volt egy szobánk, idős özvegyasszony és leánya voltak a gazdák, edényeik se igen voltak, egy közös táblát ettek mindketten. Aludtunk danfnudlival (gözzombóc) volt a mindennapi eledel, amit anyu hamar megtanult elkészíteni, ilyent Erdélyben nem főztek. Evés előtt imádkozni kellett, Ildi már folyékonyan tudta a német imádságot, de közben azt figyelte, hogyan mászik a tetű a háziasszony lehajtott fején, a hajában levő választékon. Mi is tetvesek lettünk nagyon hamar. Az éhezéstől az mentett meg, hogy az amerikaiak ennivalót, a gyerekeknek csokoládét adtak. Anyu közben nem hagyta magát, szerzett nekünk tejet, a kötelező beszolgáltatásra hajnalban az épület elé kitett tejből öntött nekünk, majd vízzel pótolta a hiányzó mennyiséget. Odatették vaját köpülni, abból is lecsipett nekünk, a piacra indított cseresznyéből is így ehattunk. Micu is hozott az amerikai táborból konzervet, narancsot. Apánk akkor éppen hadifogoly volt, lágerbe került, míg kivizsgálták, nem háborús bűnös-e. 1945 őszén Dönci kórházba került, már nem tudtak rajta segíteni, egy temesvári magyar orvos, dr. Lovich Ede (Edward) ezredorvos operálta. Maga is családjával, a katonavonaton menekült Németországba, ott hadikórházban dolgozott. Ő lett később Micu férje, kisfiának apja. Dönci meghalt, a katonaság

lefoglalta az iratait, a holmiját, katonai temetést kapott, civileket nem engedtek részt venni a szertartáson.

Én alig múltam egyéves, fejletlen, beteg kislány, vérhas fertőzéssel kerültem az amerikai katonaváros elvé, akihez édesanyám el tudott vinni. Az orvos röviden közölte, ha jární kezdek majd, nyomorék leszek, egyik lábam rövidebb, mint a másik. Nézegetett, felfektetett a vizsgáló ágyra, és legyintett. Anyu sírt, de nem adta fel a reményt a gyógyulásomhoz. Na és mi lett? Itt vagyok! Volt védangyalom, ez biztos, de nem csak nekem, mindnyájunknak.

A Magyarországon kialakult helyzetről a menekültek tájékoztak voltak. 1945 tavaszán már tudták, hogy az új államforma köztársaság lesz, a Vörös Hadsereg megszállva tartja az országot, tehát mindenki ilyenformán dönthetett a hazatéréséről, mielőtt erre lehetőség nyílt 1946-tavaszán. A legfontosabb motiváció a szülőföld, a haza, a család volt. Aki Amerikába, nyugatra akart távozni, annak kérelmét egyenként bírálták el, a beutazás igen szigorú volt, főleg a náci háborús bűnösöket igyekezett a hatóság kiszűrni. A menekülttáborokban a mindennapi megélhetés volt a gond, a vesztes németországi családok nyakára telepítették a menekülteket, de ellátásukról nem gondoskodtak. Egyformán nyomorgott a megbélyegzett bűnös ország és a menekültek áradata.

Létrehozták a Nemzetközi Menekült Szervezetet, mely némi segílyt nyújtott a menekülteknek, a helyi polgárok természetesen nem kapták ugyanezt. A szovjet megszállók érdeke a visszatelepítés volt, ezt szorgalmazták, de kiderült, hogy ezeket a csoportokat nem haza, hanem a Szovjetunióba vitték kényszermunkára. A magyar menekültek között sokan azért döntöttek az emigráció mellett, mert a Horthy kormány állami intézményeiben dolgoztak, joggal féltek az új rendszertől. Katonák, csendőrök, kormánytisztviselők maradtak, ameddig lehetett, Ausztriában vagy Bajorországban, Eggenfelden, Rosenheim, Dingolfing közelében. A legnagyobb menekült táborok Eggenfelden és Pockingban voltak. A táborlakók a téli hónapokra szén-fejadagot kaptak, a lágerben, barakkokban volt a szállás. Az élelmiszer fejadag igen alacsony volt, munkahely csak fizikai munkát jelentett, fakitermelés, mezőgazdasági

munka volt. Az első hazafelé tartó vonatok 1946 tavaszán, az utolsók 1948 februárjában indultak el.

Márai Sándor írja Ami a naplóból kimaradt 1950-51-52.c emlékiratában: „Kilépni az emigráció állapotából ez a feladat. Megszüntetni a hontalanság állapotát. megszüntetni azt, hogy idegen országban rendőri felügyelet alatt éljünk. Egy nagyobb közösséghez tartozni, annak legalább papír és törvény szerint teljes jogú tagjává lenni. Ez a nagy feladat, s ezért érdemes többféle áldozatot hozni.”

A második világháború utolsó évében, 1944-ben közel 300 ezer magyar állampolgár sodródott Ausztriába és Németországba, akik közül 1946-ban a Nemzetközi Vöröskereszt segítségével megközelítőleg 260 ezer tért haza zárt szállítmányban (ez vagonot jelentett), vagy egyenként.

Mikor az első haza induló vagonokat 1945 késő őszén elindították, a szüleink és Micu azonnal készülődni kezdtek, menni, minél előbb vissza a szülőföldre, az ismert világba, a szülőket látni. Csomagokkal ki is vonultak az indulás helyszínére, az utasokat hosszas várakozás után tájékoztatták, hogy a legközelebbi vonatszerelvény csak három hét múlva indul. Mentünk vissza a tanyára, ahol a gazdaszony szívéhez kapott, mikor utált lakóit meglátta, mert azt hitte, végre megszabadult tőlünk. Minden folytatódott még három hétig. Mikor újra eljött az idő, Micu csomag nélkül jelent meg az állomáson, azt mondta, ő meggondolta magát, marad. Ekkor már kezdett kialakulni a kapcsolata dr. Lovichcsal, aki akkor még házas ember volt, két leánygyermekkel, beteg felesége Münchenben lakott, ő pedig Feketeerdőn volt orvos a katonakórházban.

A szüleink velünk és kevéske holminkkal felhurcolkodtak egy vagon sarkába, ezután ez a sarok lett hetekig az otthonunk. Édesanyánk harmadik gyermekét várta, még az elején volt ugyan, de szülni otthon akart Sepsiszentgyörgyön apósa felügyelete alatt. Fiatal volt, jól bírta az állapotát, remélte, nem a vagon lesz a szülőszobája. Kapuváron egy hétig állt a vonatról lekapcsolt vagon a hazatérőkkel, mindenkit átvilágítottak, apánkat az új katonai hatóság ellenőrizte, itt már azt vizslatták, ki ő, honnan jön, hol szolgált, mostanig melyik megszállt övezetben volt, nem háborús bűnös-e. Ez idő alatt ő tőlünk távol, egy fogdában ült,

minket elszállásoltak egy családnál. Megérkeztünk Veszprémbe, majd Zircen az otthagytott holminkat is visszakaptuk hajdani szállásadóinktól. A telet a már ismert Bognár családnál töltöttük, majd 1946 kora tavaszán indultunk hazafelé ismét egy vagonban most még Budapest felé. Ott a Keleti pályaudvaron állították meg a vonatot, de majdnem bajba kerültünk, mert apánk üzletelt, egy hamis ékszer adott el egy bődön zsírért, hogy valahogy valami élelmet szerezzen. A póru jár vevő rendőrt hívott, börtönnel fenyegetőzött, a zsírt vissza kellett adni. Ekkor találkozott édesanyánk nagynénje gyerekeivel, a Szász fiúkkal, unokatestvéreivel, akik élelmet és ruhaneműt hoztak nekünk. Ők már tájékozottak voltak a romániai helyzetet illetően, azt mondták, nem jön jó világ a magyarokra, maradjunk Budapesten. A szüleink tiltakoztak, indultunk tovább. Biharkeresztesen is kivizsgálás következett, majd Váradtól anyánk és mi ketten, gyermekek személyvonattal indultunk Sepsiszentgyörgyre, apánk meg a vagonban a bútorokra vigyázva lassabban, de végül ő is haza érkezett. Tetvesek, betegek voltunk, de néhány kötelező oltás után már egészséges kislányokká varázsoztak. Nagyapánk büszkén sétált velünk a város központi parkjában, az oltásokat persze nem ő adta be nekünk, megszünni, nekünk fájdalmat okozni nem akart. A maradék bútorok között anyánk hiába kereste a varrógépét, csak az asztala volt meg, a gépet magát elemelte valaki. (A varrógép asztalát később, amikor már külön éltünk apánktól, Nagyborosnyón eladta egy dagasztó teknő téli almáért, egész télen azt rágcáltuk.) Megszületett a kishúgunk, Irma Magdolna, édesanyánk rendbe jött és kezdődhetett az új életünk.

Engem mindig érdekelt a családuink, a mi életünk, múltunk, édesanyámat meséltettem, hol, mikor, mi történt velünk? Jegyzeteimet ebben a korlátozott szabadságú évben, melyet bizonyára majd a vírus évének is neveznek majd, elővettem és hosszas anyaggyűjtés után megírtam a Mesék és rémmesék elmúlt századokból címen a családtörténetünket. Ebből való ez a részlet.

SERDÜLT BENKE ÉVA
PAKS, 2020. MÁJUS-SZEPTEMBER

Emlékezzünk közösségépítő elődeinkre

Középiskolás koromban Sepsiszentgyörgyön hallottam az Ujjvárossy névről, ugyanis az egyik iskolatársam ott lakott az Ujjvárossy-kertben. Az idősebb generáció ma is így emlegeti a mai Victor Babes utcát. Majd amikor az élet úgy hozta, hogy közeli szeretteim megsokasodtak az örökkévalóságban és gyakrabban látogatom földi porsátrukat az uzoni temetőben, mindig a református temető kicsi kapujánál kezdem a sort. Utamba esik a bejárat jobb felőli részén lévő két régebbi kriptá is, az elsőben anyai felmenőimből is pi-hennek néhányan, a második az Ujjvárossy család sírboltja. Sokáig nem ragadott meg semmi e név hallatán, de mégis ismerősön hangzott: ezt a nevet a családukban is hallottam szüleim beszélgetései alkalmával a „kicsi naccságával”.

Ágoston Lászlónéról van szó, akik utolsó lakói voltak az állam-
osításig (1948-49) az uzoni Ujj-
várossy udvarháznak, mint
oldalági leszármazottak. Az én
generációból származók nagy
része és a fiatalabb nemzedék
sajnos csak úgy emlékezik erre az
épületre, mint a kollektív gazdaság
épülete. Nem is csoda, hisz a
dicsőséges kommunizmus éveiben
ezekről nem lehetett, nem sz-
abadott beszélni. A múltat, az
egykori jótévő-közösségépítő
egyének emlékezetét teljesen ki
akarták törölni az emberiség
elméjéből. Aztán az élet úgy
hozta, hogy megyei könyvtá-
rosként találkozhattam néhai sep-
siszentgyörgyi Gocz Jóska bácsi-
val, aki szorgalmasan kutatta és
felélesztette Ujjvárossy József
feledésbe merülő emlékezetét, akit
fél évszázadot is meghaladó
közéleti tevékenysége és önzetlen
adományai folytán „Háromszék
Széchenyijeként” is emlegettek.
Akkor kezdett engem is érdekelni,
hogyan ki is volt igazából ez a
háromszéki jótévő, aki munkás-
sága folytán Uzon fejlődéséhez,
polgárisodásához is nagyban
hozzájárult. Ennek kapcsán sze-
retném felidézni röviden az ő
életútját könyvészeti adatok
alapján.

Ujjvárossy József 1838-ban
született Torján. A család a bal-
mazújvárosi Ujjvárossy családból
származott Háromszékre, de a
deési előnevet is használta. Apja,
Zsigmond kökösi birtokos volt,
akit már hat éves korában
elveszített; anyja uzoni Kispál
Ágnes. Nagyapja Ujjvárossy
István ügyvéd, jogtudományi író,
aki Désen, Kolozsváron majd
Brassóban tevékenykedett. Haton
voltak testvérek: négy lány és két
fiú. Ferenc fiutestvére a kökösi
birtokot örökölte, ő az uzoni bir-
tokot. Kökösen kezd tanulni,
ugyanis apja halála után kökösi
anyai nagybátyja, Kispál Károly
nevelte. Majd Brassóban kezdi
meg a gimnáziumot és végül a
Székelyudvarhelyi Református
Kollégiumban érettségizik. A
Selmeci Erdészeti Akadémián
1862-ben erdészeti oklevelet sz-
erez. Nevelő nagybátyja halála

után az uzoni birtok is gondozó
nélkül maradt és ekkor özvegy,
idős édesanyja hívására a sikeres
erdészeti pályát abbahagyva vi-
sszatér szülőföldjére és több mint
öt évtizeden keresztül nagy szor-
galommal és szakértelemmel
vezette gazdaságát. Rápolti Mózes
nyugalmozott községi jegyző

AZ UJJVÁROSSY UDVARHÁZ TORNÁCA

1941-ben így emlékezik róla: „a
múlt század utolsó negyedének
volt gazdája Uzon községet
Ujjvárossy József szellemi veze-
tése mellett Háromszék vármegye
egyik legvirágzóbb községévé tet-
ték”. 1865-ben elnöklele alatt
megalakult az Uzoni Olvasó
Egylet, Háromszéken itt létesül az
első községi könyvtár.
Tevékenyen részt vállalt a megye
társadalmi és politikai életében is:
a sepsi református egyházmegye
főgondnoka, világi képviselője,
Háromszék vármegye közigaz-
gatási bizottságának tagja, a sep-
siszentgyörgyi Székely Mikó
Kollégium főgondnoka. 1897-ben
kétezer koronás segélyalapot hoz
létre a kollégiumi konviktus

részére. Az Uzoni Takarékpénztár
igazgató elnökeként is tevé-
kenykedik, innen nyert tisztele-
díját közcélokra, alapítványokra
fordította. Közösségi tevékeny-
ségében segítségére voltak az
akkori uzoni előjárók, mint
Pünkösti Ferenc református
lelkész, Mátyás Károly, Ősz Sala-

mon, Kovács Dénes református
tanítók, Pünkösti Károly és
Rápolti Mózes községi jegyzők.
„De nemcsak a köz dolgaiba,
hanem egyes emberek, falusfelei
ügyes-bajos dolgaiban is jó szóval
és áldozattal, tetteikészen - aki
csak hozzáfordult- segített” - írták
róla.

Sok időt szentelt a megye, az
egyház, a kollégium ügyeinek in-
tézésére, amiért semmi javadal-
mazást, díjazást nem fogadott el.
Csupán a millenáris esztendőben
fogadta el a királyi tanácsosi
címet. Az uzoni református egy-
háznál, édesanyja és nővérei el-
halálózása után emlékükre
létrehozta a Kispál Ágnes Sze-
gényalapot, az Ujjvárossy né

Kispál Ágnes Kepeváltó Magtár-
alapot, Ujjvárossy Anna Úrasztali-
alapot és az Ujjvárossy Klára
Harangozó-alapot. Nagy értékű
adományai koronájaként, nemzete
és szülőföldje iránti szeretetének
jeléül 1911-ben a Székely Mikó
Kollégiumnak felajánlotta a 200
katasztrális hold nagyságú karat-
navolái erdejét, hogy azt érté-
kesítve telket vásároljanak Sepsi-
szentgyörgyön egy új, modern
iskola és internátus, sportpálya és
tanári lakások építése céljából. A
meglévő kollégiumi épületet
üzletházzá és bérházzá alakították
volna át, így a kollégium egy
csendesebb helyen épülhetett
volna fel. Ebből az adományból
vásárolták meg a régi Kolcza-
kertet, ami egy hatholdas terület
volt és az adományozó tisztelete
jeléül Ujjvárossy-kertnek nevezték
el. A tervek elkészültek, de a
háborús viszonyok és a monarchia
összeomlása miatt az iskola csak
1927-ben készülhetett el. Leány
gimnáziumként működött az
1948-as államosításig, utána sza-
kiskolák és szaklíceumok székhe-
lye volt: textil iskola, Kós Károly
Iskola. A közelmúltban történt
felújítása után újra a mikós
diákoké lett. Bár nem érthette meg
az iskola felépítését, 1919-ben
meghalt, de adományával örökre
beírta nevét Háromszék em-
lékezetébe. A Gondviselés minden
ajándékában nem részesülvén,
nem voltak saját utódai, önzetlen
jótékonykodása folytán mégis
generációk neveltetését, felemel-
kedését tette lehetővé itt a Széke-
lyföldön.

Nyughelye az Ujjvárossy
család sírboltjában van az uzoni
református temetőben. Emlék-
plakettek, kopjafák őrzik emlékét
a Sepsi Református Egyházmegye-
egyenél, a Székely Mikó Kol-
légiumban, a Kökösi és az Uzoni
Református Egyházközségeknél.
Uzonban a református templom
kertjében áll a kopjafa.

A szeretet ünnepének kü-
szöbén jó példa lehet mindnyájunk
számára Ujjvárossy József
életútja, aki Teremtőjétől kapott
adottságaival jól sáfarkodva,
önzetlenül és hittel szolgálta
közösségét.

Kivánok mindenkinek áldott
karácsonyt és egészségben, hitben
gazdag, boldog új Évet!

LOKODI ANNA
NYUGALMAZOTT KÖNYVTÁROS,
KÖZSÉGI TANÁCSOS

Ezt látják a karácsonyi angyalok

Karácsonykor angyalok száll-
nak át a városok felett, belesnek a
kéményeken és az ablakokon.
Hópelyheken utaznak gomolygó
felhőkön. Aranyszínű a hajuk,
piros az arcuk és fehér habos a
ruhájuk.

Sok-sok angyalka repül,
ilyenkor már kora délután elindul-
nak távoli, mesés lakóhelyükről,
hogy karácsony titkokkal teli,
varázslatos éjszakáján megérkez-
zenek az emberekhez. Vannak
olyan angyalkák, akik az
ajándékokat hozzák a gyere-
keknek, mások egyszerűen csak a
vidámságot és a szeretetet hozzák.
Mialatt ők fenn röpködnek az
égben, az emberek házaikban a
karácsonyi vacsorához készülőd-
nek, vagy áhítattal állják körül a
fenyőfát.

Sok család van, ahol nem telik
pulykasültre és kalácsra, az
angyalok beröppennek ezekhez a
családokhoz, és szeretettel erő-
sítik meg az emberi szíveket.
Ezért érzi mindenki karácsony es-
tétjén a nyugalmat és a békességet.

Sok ember van, aki egyedül
ünnepeket gyűjt és csil-
lagszórót, és szomorúan gondol
szeretteire, akik messze kerültek
tőle. A karácsonyi angyalkák hoz-
zájuk is elmennek, és egy pillana-
tra legalább örömet és mosolyt-
varázsolnak a magányos emberek
arcára.

Ha karácsony estétjén megzör-
ren az ablakotok vagy befűtül a
szél a kéményeteken, gondolatok
a karácsonyi angyalkákra, mert
biztosan ők járnak közöttetek.
Legyetek ti magatok is olyanok,
mint az angyalok, vigyetek
boldogságot nagyszületeknek,
családotoknak.

A szeretet és békességhez
néha nagyon kevés kell. Gondol-
jatok erre, ha kavarognak a kará-
csonyi hópelyhek, de akkor se
feledjétek ezt, ha majd meleg nyár
lesz!

(ISMERETLEN SZERZŐ)

UZON KÖZSÉG MEGNYERT PÁLYÁZATAI SZÁMOKBAN (2015 - 2020)

I. BEFEJEZETT PÁLYÁZATOK

A. Vidéki Beruházások Finanszírozási Ügynöksége - AFIR (EU forrás)

Projekt megnevezése	Pályázat értéke ÁFÁ- val (lej)	Kivitelezve (év)
A DC 26, DC 26B, DC 27B községi utak korszerűsítési munkálatai és 12 híd helyreállítása	5 411 007,88	2015
Földgyalu beszerzése Uzon Község számára	319 876,00	2015
Uzoni községi könyvtár épületének korszerűsítése (volt orvosi rendelő)	628 676,43	2016
Polgármesteri hivatal alagsorának korszerűsítése	231 237,28	2015
Kotró-rakodó beszerzése Uzon Község számára	441 260,00	2018
Elektronikus mobil mérőrendszer beszerzése Uzon Község számára	121 735,00	2018
ÖSSZESEN	7 153 792,59	

B. Az Országos Befektetési Alap által finanszírozott pályázatok

A Bikfalvi kultúrotthon korszerűsítése	1.822.109,00	2019
ÖSSZESEN	1 822 109,00	

C. A Környezetvédelmi Minisztérium és a Világbank által finanszírozott projektek

Csatornarendszer kiépítése Szentivánlaborfalván, Uzon község	3 377 366,78	2014
Csatornarendszer kiépítése Lisznyó és Bikfalva településeken, Uzon község	3 992 619,31	2015
Trágya és zöld hulladék tárolási és kezelési platform Uzonban.	1 136 575,51	2015
ÖSSZESEN	8 506 561,60	
ÖSSZÉRTÉK I. (A+B+C)	17 482 463,19	

II. FOLYAMATBAN LEVŐ PÁLYÁZATOK

A. EURÓPAI UNIÓS ALAPOKBÓL TÁMOGATOTT PÁLYÁZATOK

Sor szám	Pályázat megnevezése	Program	Szerződés /pályázat értéke (lej)	A helyi társfinanszírozás / az önrész értéke			Megjegyzés
				Össz, amiből	2020 -ban szükséges lej	2021 -ben szükséges lej	
1	Az ivóvízrendszer korszerűsítése és bővítése Uzon Községben	AFIR	5 750 368,31	1 272 268,08	0,00	0,00	100% kivitelezett
2	Uzon község volt könyvtárának (Pünkösti Kúria) restaurálása és konzerválása	AFIR	2 951 222,35	697 336,51	0,00	200 000,00	80% kivitelezett
3	Utcák korszerűsítése Uzon községben	AFIR	6 324 256,78	1 785 256,78	450 000,00	0,00	100% kivitelezett
4	Napközi óvoda építése és berendezése Uzon községben, Kovászna megye	AFIR	1 781 478,54	495 645,78	0,00	495 645,76	a kivitelezési közbeszerzés
5	Lisznyói kultúrotthon rehabilitációja és korszerűsítése	AFIR	1 592 135,53	714 562,75	0,00	714 562,75	A kivitelezési dok. jóváhagyása
6	A volt lisznyói néptanác épületének rehabilitációja, szociális segélyközpont létrehozása érdekében, Uzon Község	AFIR	624 722,45	256 459,85	0,00	256 459,85	A kivitelezési dok. jóváhagyása történik
A. ÖSSZESEN			19 024 183,96	5 221 529,75	450 000,00	1 666 668,36	

B. ORSZÁGOS HELYI FEJLESZTÉSI PROGRAMNÁL ELNYERT PÁLYÁZATOK

1	A helyi érdekű utak és utcák korszerűsítése Uzon községben	PNDL	9 814 000,00	446 573,00	0,00	327 209,93	kivitelezés alatt 30%-ban
2	A 16A községi út modernizálása a 11 -es nemzeti út (Szentivánlaborfalva) és a 16 -os községi út között (Sepsimagyarós).	PNDL	8 968 170,00	466 053,00	0,00	466 053,00	folyamatban a műszaki terv készítése
3	Uzon és Sepsimagyarós között, a 16 -os községi út korszerűsítése,	PNDL	10 502 000,00	2 075 217,00	0,00	2 075 217,00	kivitelezési munkálatok közbeszerzése
4	A 27 -es községi út (lisznyói út) megerősítése egy koptatóréteggel	PNDL	2 667 000,00	185 465,00	88 032,43	0,00	100% kivitelezett
5	A bikfalvi iskola épületének a rehabilitációja és korszerűsítése	PNDL	945 245,00	95 795,00	0,00	69 881,94	munkálat folyamatban
B. ÖSSZESEN			32 896 415,00	3 269 103,00	88 032,43	2 938 361,87	
ÖSSZÉRTÉK II. (A + B)			51 920 598,96	8 490 632,75	538 032,43	4 605 030,23	

III. A FÍNAZSIROZÁSRA BENYÚJTOTT PÁLYÁZATOK HELYZETE 2020-ban

Sor szám	Finanszírozásra benyújtott beruházás megnevezése	Pályázat értéke (lei)	A helyi társfinanszírozás / az önrész értéke			Megjegyzések
			Össz, amiből	2020 -ban szükséges lej	2021 -ben szükséges lej	
1	A közvilágítás hatékonysága és korszerűsítése Uzon községben, Kovászna megye	1 249 284,61	249 446,61	0,00	249 446,61	finanszírozási szerződés alláírva
2	Intelligens földgázelosztó hálózat, csatlakozások és földgázellátás kiépítése Uzon községben (POIM pályázat).	36 711 023,00	1 876 994,12	0,00	1 876 994,12	finanszírozási kérés jóváhagyva
ÖSSZESEN III		37 960 307,61	2 126 440,73	0,00	2 126 440,73	
TELJES ÖSSZÉRTÉK (I. + II. + III.) = 107.363.369,76 RON, vagyis 22.367.368,70 euró!!!!						

MEGJEGYZÉS: Évente a saját költségvetésből, csak egy millió lejt tudunk beruházásokra csoportosítani (azaz 208 ezer eurót). A jelenlegi elnyert 107 millió lej (vagyis a 22,3 millió euró) a fent említett költségvetésnek pontosan a 107 szerese! Ha sikeresen kiviteleződik az összes elnyert projekt, akkor Uzon község infrastrukturális fejlettségi szintje több mint 100 évet ugrik a jövőbe! De ehhez szükség van közel 6 millió lej (1,25 millió euró) önrészre, ami most még nem áll a rendelkezésünkre. Ezért kell pénzügyi kölcsönhöz folyamodjunk, hogy ne veszítsük el a 107 millió lejes, azaz a 22,3 millió eurós elnyert, beruházandó értéket. Isten segédelmével és oltalmával megyünk előre!!!

“Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről. Az Úr lelke nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem lelke, a tanács és erő lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke. Az Úr félelme lesz a gyönyörúsége. Nem a látszat után ítél, és nem hallomás után dönt, hanem igazságosan ítél a nincstelenek ügyében, és méltányosan dönt az ország szegényeinek dolgában. (Ézsaiás 11:1,3)

Karácsony jön, a Megváltó születése és a még létező szeretetnek a napja. Úgy érzem, hogy ez a mostani Karácsony másabb mint a többi volt. Rettegésben, félelemben él az egész világ. Félünk a betegségtől és sokszor még egymástól is. Maszkos világban élünk, sokszor elme gyünk egymás

mellett, köszönünk, de nem tudjuk kinek. Arra buzdítanak és azt kéri tőlünk, hogy egymástól kellő távolságot tartsunk meg.

De nekünk Krisztus születése hatalmas áldás és reménység., hiszen életünk Ura és Megváltója nem azt kéri, hogy két méter távolságban legyünk tőle, hanem, hogy

Mellette és vele legyünk. Most Kará-csonykor látni fogjuk azt is, hogy mennyire más az a világ, amit ő nekünk ajándékozik, mert ha az arcunkat maszk is takarja nem lenne szabad a lelkünkre is maszkot tegyünk. Jézus születése szabadságot és szeretetet hoz mindenki számára, mert Ő mondja:

“ahol az Úr lelke megnyugszik, ott a szabadság és az igazság. Megismeritek az igazságot és az igazság szabaddá tesz”. Igen, mert az az igazság az, hogy úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta, hogy valaki aki hisz Őbenne el ne vesszen, és örök élete legyen. Az ő szeretete megtudja változtatni ezt a szomorú, szürke világot. Én is másképp képzeltem nyugdíjas éveimet. Azt szerettem volna, hogy eljussak olyan helyekre, ahol még soha nem voltam. Ehelyett kaptam szobafogságot, megszabott időben hagyhattam el az otthonomat és azt is csak igazolással. És itt eljutok oda, hogy mit is jelent vagy je-

lentheth számunkra Krisztus születése. Olyan tömbházban lakom, ahol csodálatos emberek laknak, nélkülük nehéz lett volna az átállás a szolgáló lelkész és a nyugdíjas között.

Neveket nem akarok említeni, de ők sokat jelentettek nekem. A szeretetük, a barátságuk, a mosolyuk azt jelentette és jelenti, hogy elfogattak úgy, ahogy vagyunk. Köszönünk mindent. Isten áldjon benneteket és Áldott lélekben gazdag Karácsonyt.

**SZERETETTEL,
DERZSI GYÖRGY**

NYUGALMAZOTT LEKIPÁSZTOR

KÖZÉRDEKŰ

- 2020. december 18-el kezdő-dően, a szentivánlaborfalvi szennyvízhálózat működtetése átkerült az uzoni Polgármesteri Hivataltól a sepsiszentgyörgyi Közművek Rt.-hez. A vezetőkes ivóvízet használó személyek (háztartások), kötelesek rácsatlakozni a szennyvízhálózatra (ha létezik csatornahálózat a háztartásuk előtt) és ez irányban egy kiegészítő okiratot kell majd aláírjanak a közszolgáltatást végző céggel

- 2020. decemberében megtörtént a lisznyói és a bikfalvi ivóvízrendszerek átvétele a kivitelező Tricomserv Kft-től és 2021. januárjában elkezdődik a fent említett rendszerek üzemeltetés céljából történő átadása a sepsiszentgyörgyi Közművek Rt.-nek. Minden háztartás előtt létezik rácsatlakozási akna, vízórával ellátva, amely indexe 000 volt. Azon személyek, akik engedély nélkül eddig használták az ivóvizet, kötelesek annak ellenértéket kifizetniük a vízórá állása szerint. A szolgáltatás még nincs elindítva, de a rácsatlakozásokat el lehet kezdeni! Az ivóvíz-szolgáltatás, együtt fog elindulni a szennyvízszolgáltatással, remélhetőleg 2021. február vagy március folyamán. Nem lehet csak az ivóvíz szolgáltatást igényelni a szennyvízszolgáltatás nélkül (kivételek azon utcák háztartásai, ahol még nincsen kialakítva a csatornarendszer).

- Figyelembe véve az egyre több panaszt, 2021. tavaszától kezdődően a mezőgazdasági utak folyamatosan ki lesznek igazítva, ugyanis vannak gazdák, akik a jóérzés határát átlépve folyamatosan vagy elszántják és bevetik a mezei út egy részét, vagy pedig szántáskor kiszántják / felszántják a közutat. A mezei út kiigazítása magával vonja az útban létező bármilyen kultúra elnyomását, illetve a gazda számonkérését is.

- A 2021. évben is, a fehér alapon fekete számmal rendelkező mezőgazdasági traktorok tulajdonosai 75%-os adókedvezménybe részesülnek, amelyet kötelesek írásban kéni a Polgármesteri Hivatalban, ellenkező esetben elesnek a fenti kedvezménytől.

- A háztartások / lépcsőházak előtti járda (ahol van), valamint az esővíz elvezető sánc takarítása, hótalanítása a háztartásban lakók kötelessége, ennek elvégzését a Helyi Rendőrség munkatársai fogják követni. Az esetleges problémák elkerülése végett, érünk mindenkit, tartsák rendben említett járda és esővíz elvezető szakaszokat.

